

Принято:
на педагогическом совете
МАДОУ «Детский сад №72»
Протокол № 1 от 08.09.2021 г.
Председатель С.Ю. Зантмирова
С.Ю. Зантмирова

Утверждаю:
Заведующая
МАДОУ «Детский сад №72»
Л.С. Салмина
От 08.09.2021 год

**Рабочая программа воспитателя
по обучению татарскому языку
МАДОУ «Детский сад №72 комбинированного вида»
Авиастроительного района г. Казани**

Срок реализации: 2021- 2025 год

Вариативная часть:

УМК «Туган телдә сөйләшәбез» («Говорим на родном языке»)

Детский сад — первое звено в системе образования. Чтобы стать высокообразованным, человек должен овладеть всеми богатствами родного языка. Поэтому одна из главнейших задач детского сада — формирование правильной устной речи детей на основе овладения ими языком своего народа.

Основной задачей изучения татарского языка в дошкольном возрасте является формирование первоначальных умений и навыков практического владения татарским языком в устной форме, формировать мотивацию учения ребенка, активизировать в речи слова обозначающие предмет, признак предмета и действие; способствовать умению составлять небольшие рассказы по серии ситуативных картинок с одним действующим лицом, сюжетной картине или из личных наблюдений ребенка. В процессе обучения дети должны научиться воспринимать и понимать татарскую речь на слух и говорить по-татарски в пределах доступной им тематики, усвоенных слов.

Дошкольный возраст – это период активного усвоения ребенком разговорного языка, становления и развития всех сторон речи. Полноценное владение родным языком в дошкольном детстве является необходимым условием решения задач умственного, эстетического и нравственного воспитания детей.

Главная цель речевого воспитания состоит в том, чтобы ребенок творчески освоил нормы и правила родного языка, умел гибко их применять в конкретных ситуациях, овладел основными коммуникативными способностями.

Основная цель УМК “Туган телдә сөйләшәбез” - формирование правильной устной родной речи детей дошкольного возраста. Главной задачей для программы является обучение детей правильно и красиво говорить.

I. Максатчан өлеш

1.1. Татар теле буенча белем бирү программасына аңлатма язуы

Эш программасы статусы

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законнда һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшәргә өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) тәү бурычы куелды.

Балалар бакчасында рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшәргә өйрәтү программасы (алга таба программа) “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен үз эченә ала. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якин килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

Укыту фәненең уку планында тоткан урыны

Уку планында каралганча, татар теле дәрәсләре өчен эш программасы атнага 3 сәгать исәбеннән, елга 90 сәгатькә төзелде.

Эш программасы структурасы

Татар теленең эш программасы түбәндәге өлешләрдән тора: аңлатма язуыннан, төп бүлекләренә, белем һәм күнекмәләренә үз эченә алган программаның эчтәлегеннән, укытуның

планлаштырылган нәтижәләреннән, укыту – методик, материал – техник мәгълүмат бирү чыганаclarыннан.

Программа принциплары.

Коммуникативлылык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга эзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяжларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Күрсәтмәлек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйләп рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүнең төп чарасы булып торган уен аша үткөрү;

Интеграция принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.

Эш программасының эчтәлегә

Эш программасының һәм белем бирүнең төп максаты :

- Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләгә тудыру;
- Үзара һәм зулар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу;
- Балаларның көнкүрешкә, жәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнән басты, сүз һәм сүзтәзмәләренә төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

Бу максатка ирешү өчен, түбәндәгә **бурычлар куела:**

- Сүз байлыгы булдыру, сөйләм күнекмәләрен формалаштыру, активлаштыру һәм камилләштерү, сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү;
- Диалогта катнаша белү, көндәлек яшәештә аралашу, балада үзенең сөйләмә белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту, хәтер, зинһен үстерү;
- Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар:

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлек (таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, жырылы-биюле уеннар, театр эшчәнлегә өчен материаллар).
4. Символик, график күрсәтмәлек (пиктограммалар).
5. Күләмле күрсәтмәлек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Эш төрләре һәм формалары:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.

3. Сюжетлы-рольле уеннар.
4. Әйлән-бәйлән, жырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Ижади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләргә ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстәрелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләргә белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, жырлау, кабатлау, ишеткән сүзгә рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

Программаны үзләштерүдән көтелгән нәтижәләр

Балалар бакчасында телне гамәли үзләштерү нәтижәсендә балаларда татар теленә күп мәдәниятле дөньядагы роле һәм мөһимлегә турында күзаллаулар формалаша. Татар мәдәниятының балалар өчен булган катламы белән танышу башка мәдәнияткә карата ихтирам хисе уята, ягъни балаларга үз мәдәниятләрен дә тирәнрәк аңларга мөмкинлек бирә, аларда ватанпәрвәрлек хисе уята.

Предмет нәтижәләре:

- Балаларның коммуникатив компетенциясен(аралашу осталыгын) үстерү, ягъни татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән аралашу күнекмәләрен булдыру;
- “Татар теле” предметына карата уңай мотивация һәм тотрыклы кызыксыну булдыру һәм шулар ниңезендә белем алуның алдагы баскычларында татар телен уңышлы үзләштерергә шартлар тудыру

Метапредмет нәтижәләре:

Белем бирү баскычында татар телен укыту, танып белү чарасы буларак, балаларның фикер йөртү, интеллектуаль һәм ижади сәләтләрен үстерүгә, шулай ук, реаль тормышта туган проблемаларны хәл итү өчен кирәк булган универсаль уку гамәлләрен(**танып белү, коммуникатив**) формалаштыруга хезмәт итә.

Танып –белү нәтижәләре:

- Фикерләүне үстерү белән бәйлә психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп –нәтижә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белү;
- Ижади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру;
- Объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләргә билгеләү.

Коммуникатив нәтижәләр:

- Әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый, аңлай аңа туры килерлек җавап бирә белү;
- Аралаша белү сәләтен үстерү(аралашучанлык, хислелек, эмпатия хисләре);
- Парларда һәм күмәк эшли белү;
- Әңгәмәдәшең белән сөйләшүгә башлай, дәвам итү, тәмамлай белү.

Шәхси нәтижәләр:

Балалар бакчасын тәмамлаганда, баланың үзенә һәм әйләнә – тирәсендәгә кешеләргә, тормыштагы яшәеш проблемаларына карата түбәндәгә шәхси кыйммәтләргә формалашкан булуы күзаллана:

- Шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләгә тудыру;
- Әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;
- Әдәби әсәрләрдә төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомумкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;
- “Гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек” төшенчәләрен кабул итү, “башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык”, “кеше кадерең белү” кебек хисләр формалаштыру.

Укыту методик комплектының эчтәлеге

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) тематик план;
- 2) эшчәнлек конспектлары;
- 3) балалар һәм эти-эниләр өчен эш дәфтәрләре;
- 4) аудиоязмалар;
- 5) анимацион күренешләр;
- 6) күрсәтмә, таратма материаллар;
- 7) диагностик материаллар.

Минимум бурычлар:

Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын һәм бурычларын үз эченә ала:

“Минем өем” проекты (4-5 яшь).

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

- Бурычлар:**
1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
 2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зинен үстерү.
 3. Бер – беренче тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)

Проектның эчтәлеге түбәндәге темалардан тора:

- гаилә
- ашамлыклар
- уенчыклар
- саннар

Атна дәвамында 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

“Минем өем” проктына календарь-тематик план

АКТИВНЫЕ СЛОВА	РЕЧЕВОЙ ОБРАЗЕЦ	АУДИОЗАПИСЬ РАБОТА В ТЕТРАДЯХ АНИМАЦИОННЫЕ СЮЖЕТЫ
ГАИЛӘ - СЕМЬЯ – 18 ЧАСОВ (1-18)		
эти эни	-Бу кем? -Эти (эни, бабай, әби, кыз, малай).	Аудиозапись №1-23
малай кыз	-Кем юк? -Эти (эни, бабай, әби, малай, кыз).	Работа в тетрадях №1-4
мин исәнмесез сау булыгыз	-Исәнмесез. -Син кем? -Мин Коля (Оля). -Мин малай. -Сау булыгыз!	Анимационные сюжеты: 1. “Әйдәгез, дуслашыйк”- “ <i>Давайте дружить</i> ” 2. “Качышлы уйныйбыз”- “ <i>Играем в прятки</i> ” 3. “Шалкан”- “ <i>Ренка</i> ”
исәнме	-Исәнме, эни (эти, бабай, әби, кыз,	

эҗ песи	малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Кем анда? -Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда.	
эйе юк сау бул	-Син Коля? -Эйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Эйе (юк).	
эби бабай	-Эти? (эни, бабай, эби, кыз, малай). -Эйе. -Эни? (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Юк. -Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Эйе, кыз.	
эйбэт	-Хэллэр ничек? -Эйбэт.	

АШАМЛЫКЛАР - ПРОДУКТЫ – 12 ЧАСОВ (19-30)

ипи	-Мэ, ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт, эби.	Аудиозапись №24-39
алма сөт чэй	-Коля, мэ ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт.	Работа в тетрадях №5-10
мэ рэхмэт		Анимационные сюжеты: 1. “Тэмле” кибетендэ” – “В магазине “Тэмле” 2. “Азат кунак чакыра” – “Азат приглашает гостей”
тэмле кил монда	-Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля)	
утыр	-Оля, кил монда. Мэ ипи (алма, сөт, чэй). Ипи (алма, сөт, чэй) тэмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чэй) тэмле. Рэхмэт. -Мэ, тэмле алма (ипи).	
аша эч	-Мэ, ипи (алма) аша. -Мэ, сөт (чэй) эч.	

УЕНЧЫКЛАР - ИГРУШКИ – 18 ЧАСОВ (31-48)

бир туп	- Бу нэрсэ? - Туп (курчак, куян, аю).	Аудиозапись №40-53
зур кечкенэ	-Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мэ, курчак (туп, куян, аю).	Работа в тетрадях №11-13
		Анимационные сюжеты: 1. “Паркка сяхэт”- “Прогулка в парк”

<p>матур курчак</p> <p>куян аю</p> <p>хэллэр ничек? уйна</p> <p>пычрак чиста ю</p>	<p>-Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенэ, эйбэт).</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенэ, матур, эйбэт).</p> <p>-Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк.</p> <p>-Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Мэ, аю (курчак, куян, туп). Уйна.</p> <p>-Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна.</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенэ.</p> <p>- Мэ, зур аю (курчак, куян, туп). - Мэ, кечкенэ аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).</p> <p>-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.</p> <p>-Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю. - Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.</p>	<p>2. “Уенчыклар үпкэлэгән” – “Игрушки обиделись” 3. “Күңелле уеннар”- “Весёлые игры” 4. “Акбай һәм Мияу мажаралары” – “Приключения Акбая и Мияу”</p>
САННАР - СЧЁТ- 6 ЧАСОВ (49-54)		
<p>бер ике өч дүрт биш</p>	<p>-Ничэ? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма.</p> <p>-Ничэ малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничэ кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз.</p> <p>-Өч? -Юк. -Ике? -Әйе.</p>	<p>Аудиозапись №54-60</p> <p>Работа в тетрадях №14</p> <p>Анимационные сюжеты: 1. “Уйный-уйный саныйбыз” – “Игря считаем”</p>

	-Ничэ аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	
КАБАТЛАУ - ПОВТОРЕНИЕ - 6 ЧАСОВ (55-60)		
		Аудиозапись №25 Работа в тетрадях №61-64 Анимационные сюжеты: 1. “Күңелле ял итәбез” – “Весело отдыхаем”

**“Минем өем” укыту методик комплекты
буенча күрсәтмә, таратма материаллар:**

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чэй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, сабуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чэй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

**Аудиозмалар.
(уртанчылар төркеме)**

Тема: “Минем гаиләм”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

- Здравствуйте, ребята! Исәнмесез, балалар! (пауза-3 секунд). Это мои лучшие друзья Акбай и Мияу. Они очень добрые, весёлые помощники. Акбай и Мияу разговаривают по-другому, по-татарски. Послушайте, как они здороваются друг с другом (хатын-кыз тавышы).

Акбай: һау-һау! Исәнме, Мияу!

Мияу: Мияу- мияу! Исәнме, Акбай!

2 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*) - **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- **Әни** (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*) - **Әни** (*хатын-кыз тавышы*)

3 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*) - **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- **Әни** (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*) - **Әни** (*хатын-кыз тавышы*)

4 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*) - **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*)
- **Әни** (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*) - **Әни** (*хатын-кыз тавышы*)

5 нче кисәк (1 нче тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- **Әти-әти** (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- **Әни-әни** (*хатын-кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Малай, кыз”.

6 нчы кисәк (2 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- **Әти** (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- **Әни** (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- **Малай** (*малай тавышы, пауза-5 секунд*)
- **Кыз** (*кыз тавышы*)

7 нче кисәк (2 нче тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- **Әти-әти** (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- **Әни-әни** (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- **Малай-малай** (*малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- **Кыз-кыз** (*кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Әйдәгез, танышык”.

8 нче кисәк (4 нче тема).

Акбай белән Мияу: Исәнмесез, балалар! (*пауза-3 секунд*).

Балалар: Исәнмесез.

- **А вы знаете, как надо знакомиться друг с другом** (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Я знаю. Я Акбай. Мин Акбай. Ты кто? Син кем? (*обращается к Мияу*).

Мияу: Я Мияу. Мин Мияу. Син кем?

Акбай: Мин Акбай. Син кем?

9 нчы кисәк (4 нче тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Мин Мияу.

Малай тавышы: Мин Коля.

Кыз тавышы: Мин Оля.

10 нчы кисәк (4 нче тема).

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Мин эни (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Мин малай (*малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Мин кыз (*кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Әйдәгез, танышыйк”.

11 нче кисәк (5 нче тема).

-Ребята, послушайте, как здороваются Акбай и Мияу друг с другом.

Акбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Исәнме, Акбай!

12 нче кисәк (5 нче тема).

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Мин Мияу.

Тема: “Тату гаилә”.

13 нче кисәк (6 нчы тема).

Акбай: Исәнме, эни (*пауза – 3 секунд*)

Мияу: Исәнме, эти (*пауза – 3 секунд*)

Акбай: Исәнме, малай (*пауза – 3 секунд*)

Мияу: Исәнме, кыз.

Тема: “Минем дуслар”.

14 нче кисәк (7 нче тема).

- Где наши друзья, Акбай и Мияу? (*хатын-кыз тавышы*).

Ишек шакыган тавыш.

Мияу: Мияу – мияу! (*пауза – 3 секунд*)

Тәрбияче: Кем анда?

Мияу: Мияу – мияу! Мин песи.

Мияу – мияу! Мин песи.

Ишек шакыган тавыш.

Акбай: һау-һау! (*пауза – 3 секунд*)

Тәрбияче: Кем анда?

Акбай: һау – һау! Мин эт.

Һау – һау! Мин эт (*пауза – 6 секунд*)

Тәрбияче: Песи, кил монда! Эт, кил монда!

Ишек ачылган тавыш.

Мияу: Исәнмесез! Мияу – мияу! Мин песи.

Акбай: Исәнмесез! Һау – һау! Мин эт.

15 нче кисәк (7 нче тема).

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мияу-мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза – 6 секунд*)
- Мияу-мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза – 6 секунд*)
- Һау-һау. Мин эт (*ир-ат тавышы жырлый, пауза – 6 секунд*)
- Һау-һау. Мин эт (*ир-ат тавышы жырлый*)

Тема: “Әйе.Юк.”

16 нчы кисәк (10 нчы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин эти (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин эни (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин малай (*малай тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин кыз (*кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин Мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин Акбай. Мин эт (*ир-ат тавышы*)

17 нче кисәк (10 нчы тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин эти (*ир-ат тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин эни (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин малай (*малай тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин кыз (*кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин Мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин Акбай. Мин эт (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Кунак килгән”.

18 нче кисәк (13 нче тема).

- **К нам сегодня пришли гости. Мияу, ты хочешь узнать, кто это?** (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Мияу-мияу, хочу.

Акбай(*күрсәткән рәсемнәрне атый*): Әби (*пауза-3 секунд*). Бабай.

19 нчы кисәк (13 нче тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин әби (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин әби (*хатын-кыз тавышы*)

20 нче кисәк (13 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза –5 секунд*)
 - Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза –5 секунд*)
 - Мин әби (*хатын-кыз тавышы, пауза –5 секунд*)
 - Мин әби (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Безнең кунаклар”.

21 нче кисәк (16 нчы тема).

- **Акбай и Мияу очень вежливые. При встрече они здороваются и друг у друга спрашивают “Как дела?” - “Хәлләр ничек?”** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Мияу, хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт. Акбай, хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт.

22 нче кисәк (16 нчы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Бу бармак бабай,
Бу бармак эби,
Бу бармак эти,
Бу бармак эни,
Бу бармак малай.
Бу бармак бабай,
Бу бармак эби,
Бу бармак эти,
Бу бармак эни,
Бу бармак кыз.

Тема: “Безнең кунаклар”.

23 нче кисәк (17 нче тема).

- **Давайте, послушаем как Акбай и Мияу разговаривают при встрече** (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Мияу, хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт. Акбай, хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт.

Тема: “Әби күчтәнәче”.

24 нче кисәк (19 нчы тема).

Әби: Исәнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Исәнме, эби.

Әби (*ипи күрсәтәләр*): Ипи (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Ипи.

25 нче кисәк (19 нчы тема).

Әби: Син кем?

Мияу: Мин Мияу.

Әби: Мияу, мә ипи.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Бабай күчтәнәче”.

26 нчы кисәк (20 нче тема).

Бабай: Исәнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Исәнме, бабай.

Бабай(*алма күрсәтәләр*): Алма (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Алма.

27 нче кисәк (20 нче тема).

Бабай: Син кем?

Акбай: Мин Акбай.

Бабай: Акбай, мә алма.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Сөт. Чэй”.

28 нче кисәк (22 нче тема).

- **Наши друзья Акбай и Мияу угощаются. Давайте, спросим, что они пьют** (*хатын-кыз тавышы*)

- **Акбай, бу нәрсә?** (*хатын-кыз тавышы*)

- **Акбай:** Чэй.

- **Мияу, бу нәрсә?** (*хатын-кыз тавышы*)

- **Мияу:** Сөт.

29 нчы кисэк (22 нче тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Чэй (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Чэй (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

30 нчы кисэк (22 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Чэй (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

31 нче кисэк (22 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Күрсөт!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*)
- Чэй (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Дустыңны сыйла”.

32 нче кисэк (23 нче тема).

Акбай: Мияу, мэ сөт.

Мияу: Акбай, мэ ипи.

- **Акбай и Мияу друг друга угостили. А что они забыли сказать за угощение?** (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)

Балалар: Спасибо.

- **Правильно, “Спасибо” – “Рэхмэт”.** Акбай, скажи “Рэхмэт” (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Рэхмэт. Мияу, скажи “Рэхмэт”.

Мияу: Рэхмэт.

Тема: “Песине сыйла”.

33 нче кисэк (25 нче тема).

- **Акбай здесь, а где же Мияу? Акбай позови, Мияу** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Мияу, иди сюда. Кил монда.

- **Мияу не идёт. Наверно не слышит. Давайте, вместе позовём** (*хатын-кыз тавышы*)

Бергә: Мияу, кил монда.

34 нче кисэк (25 нче тема).

- **Мияу проголодался. Давайте, его угостим вкусным молоком. Песи, мэ сөт. Сөт тэмлеме?** (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Сөт тэмле, тэмле. Рэхмэт (*пауза-5 секунд*)

- **Акбай, мэ ипи. Ипи тэмлеме?** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Ипи тэмле, тэмле. Рэхмэт.

Тема: “Кунак сыйлау”.

35 нче кисэк (26 нчы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Ипи тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Чэй тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Чэй тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Алма тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Алма тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)*
- Сөт тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*
- Сөт тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы)*

36 нчы кисэк (26 нчы тема).

- **Слушай!Пой!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Жырла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Ипи тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Ипи тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Чэй тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Чэй тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Алма тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Алма тэмле-тэмле *(ир-ат тавышы, пауза-5 секунд)*
- Сөт тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*
- Сөт тэмле-тэмле *(хатын-кыз тавышы)*

37 нче кисэк (26 нчы тема).

- **Сегодня у нас Акбай в гостях. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул** *(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)*

Бергэ: Акбай, кил монда.

Акбай: Исәнмесез *(пауза-5 секунд)*

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт.

- **Акбай, садись. Утыр** *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Акбай, утыр.

- **Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр** *(хатын-кыз тавышы пауза-5 секунд)*

Балалар: Акбай, утыр.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Кунакны ашат”.

38 нче кисэк (28 нче тема).

- **Мияу, кил монда, утыр. Мә, ипи аша** *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Ипи тэмле.

- **Акбай кил монда, утыр. Мә, алма аша** *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Алма тэмле.

Тема: “Чэй табынында”.

39 нчы кисэк (29 нчы тема).

- **Мияу, кил монда, утыр. Мә, сөт эч** *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Сөт тэмле.

- **Акбай кил монда, утыр. Мә, чэй эч** *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Рәхмәт. Чэй тэмле.

Тема: “Уенчыклар”.

40 нчы кисэк (31 нче тема).

- **Акбай и Мияу принесли “Чудесную коробку”. Давайте, посмотрим, что лежит в этой коробке** *(хатын-кыз тавышы)*

- **Что это? Бу нәрсә? Акбай, бу нәрсә?** *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Туп.

- **Мияу, бу нәрсә?** *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Туп.

Тема: “Зур – кечкенэ”.

41 нче кисэк (32 нче тема).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп. Туп зур.

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп. Туп кечкенэ.

42 нче кисэк (32 нче тема).

Уен.

Туп, туп

Зур туп.

Туп, туп

Кечкенэ туп.

43 нче кисэк (32 нче тема).

Уен.

Туп-туп,

Зур туп.

Сикер-сикер,

Зур туп.

Туп-туп,

Кечкенэ туп.

Сикер-сикер,

Кечкенэ туп.

Тема: Күңел ачу кичәсе “Туган көн”.

44 нче кисэк (33 нче тема).

- Сегодня у Акбай день рождение. Мы ему подарим большие и маленькие мячи. Его ещё нет.

Он наверно готовится, наряжается. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул

(хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)

Бергә: Акбай, кил монда.

Акбай: Исәнмесез *(пауза-5 секунд)*

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт.

- Акбай, кил монда, утыр *(хатын-кыз тавышы)*

Мияу: Акбай, кил монда, утыр.

- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр *(хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)*

Балалар: Акбай, утыр.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Курчак кунакка килгән”.

45 нче кисэк (34 нче тема).

- В волшебной коробке появилась новая игрушка. Давайте, посмотрим, что это? Бу нәрсә?

Курчак. Курчак *(хатын-кыз тавышы).*

46 нчы кисэк (34 нче тема).

- Слушай! *(ир-ат тавышы)*

- Тыңла! *(хатын-кыз тавышы)*

Мин курчак.

Мин курчак.

Мин матур курчак.

Мин матур курчак *(Бала тавышы жьыр итеп жьырлый).*

Тема: “Уйныйбыз”.

47 нче кисэк (38 нче тема).

- Слушай! *(ир-ат тавышы)*

- **Тыңла!** *(хатын-кыз тавышы)*
Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә.
Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,
Матур курчак әйләнә,
Зур-зур аю әйләнә,
Кечкенә куян әйләнә *(темп экрен, 2 тапкыр кабатлана, балалар тавышы жырлы)*

Тема: “Мияуга бүлэк”.

48 нче кисәк (40 нчы тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** *(ир-ат тавышы)*
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** *(хатын-кыз тавышы)*
- Зур курчак *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә курчак *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур куян *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә куян *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур туп *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә туп *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур аю *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә аю *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур песи *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә песи *(хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд)*
- Зур эт *(ир-ат тавышы, пауза-10 секунд)*
- Кечкенә эт *(хатын-кыз тавышы)*

Тема: “Уенчыклар кибете”.

49 нчы кисәк (41 нче тема).

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт.

Акбай: Аю бир.

Мияу: Нинди аю?

Акбай: Зур аю.

Мияу: Мә, зур аю.

Акбай: Рәхмәт.

Мияу: Сау бул, Акбай.

Мияу: Сау бул, Мияу.

Тема: “Бүләкләр”.

50 нче кисәк (43 нче тема).

- **Какие красивые игрушки. Поиграем в интересную игру “Назови правильно - играй”, “уйна”**

. **Бу нәрсә?** *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Курчак.

- **Мә, курчак, уйна!** *(хатын-кыз тавышы)*

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Уйна”.

51 нче кисәк (44 нче тема).

- **Слушай! Пой!** *(ир-ат тавышы)*

- **Тыңла! Жырла!** *(хатын-кыз тавышы)*

- Туп матур, туп матур? *(ир-ат тавышы жырлы, пауза-5 секунд)*

- Әйе, әйе, туп матур *(кыз тавышы жырлы, пауза-5 секунд)*

(2 тапкыр кабатлана)

- Аю зур, аю зур? *(ир-ат тавышы жырлы)*

- Әйе, әйе, аю зур (*кыз тавышы жырлый*)
(2 тапкыр кабатлана)
- Бу курчак? Бу курчак? (*ир-ат тавышы жырлай*)
- Әйе, әйе, бу курчак (*кыз тавышы жырлай*)
(2 тапкыр кабатлана)

Тема: “Ю”.

52 нче кисәк (47 нче тема).

- После прогулки игрушки испачкались. Надо их помыть. Акбай, помой мячик. Туп ю.
Попросите друг друга помыть игрушку (*ир-ат тавышы*).

53 нче кисәк (47 нче тема).

Уен.

- Ю, ю, ю – туп ю.
- Ю, ю, ю – машина ю.
- Ю, ю, ю – курчак ю.
- Ю, ю, ю – куян ю.
- Ю, ю, ю – алма ю.
- Ю, ю, ю – аю ю.
- Ю, ю, ю – песи ю.
- Ю, ю, ю – эт ю.

Тема: “Уйныйбыз да, саныбыз да”.

54 нче кисәк (51 нче тема).

Уен.

- Туп, туп, матур туп,
- Сикер, сикер матур туп.
- Бер, ике, өч, дүрт, биш,
- Сикер, сикер, матур туп.

55 нче кисәк (51 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
- Зур аю, матур аю.
- Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
- Зур аю, матур аю (*жырның темпы әкрен*).

56 нчы кисәк (51 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
- Зур аю, матур аю.
- Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
- Зур аю, матур аю (*темп әкрен*)

Тема: “Уенчыклар”.

57 нче кисәк (52 нче тема).

(Жырлап айталар)

- Бер аю, ике аю, өч аю, дүрт аю, биш аю, зур аю (*ир-ат тавышы*)
- Бер куян, ике куян, өч куян, дүрт куян, биш куян, кечкенә куян (*хатын-кыз тавышы*)
- Бер эт, ике эт, өч эт, дүрт эт, биш эт, әйбәт эт (*ир-ат тавышы*)
- Бер песи, ике песи, өч песи, дүрт песи, биш песи, матур песи (*хатын-кыз тавышы*)
- Бер туп, ике туп, өч туп, дүрт туп, биш туп, чиста туп (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Ничә уенчык?”

58 нче кисәк (53 нче тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю.
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю (*ир-ат тавышы*)

59 нчы кисәк (53 нче тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю.
Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,
Зур аю, матур аю (*ир-ат тавышы*)

60 нчы кисәк (53 нче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай!
Акбай: Исәнме, Мияу!
Мияу: Хәлләр ничек?
Акбай: Әйбәт.
Мияу: Куян бир.
Акбай: Ничә куян?
Мияу: Ике.
Акбай: Мә, ике куян.
Мияу: Рәхмәт.
Акбай: Сау бул, Мияу!
Мияу: Сау бул, Акбай!

Тема: “Бергәләп уйныйбыз”.

61 нче кисәк (55 нче тема).

Бармак уены.
Исәнме, бабай.
Исәнме, әби.
Исәнме, әти.
Исәнме, эни.
Исәнме, малай.

Исәнме, бабай.
Исәнме, әби.
Исәнме, әти.
Исәнме, эни.
Исәнме, кыз.

Тема: “Кунак чакырабыз”.

62 нче кисәк (56 нчы тема).

Мияу: Исәнме, Акбай!
Акбай: Исәнме, Мияу!
Мияу: Акбай, кил монда. Утыр.
Акбай: Рәхмәт.
Мияу: Акбай, мә ипи, аша.
Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.
Мияу: Сау бул, Акбай!
Акбай: Сау бул, Мияу!

Тема: “Бу өйдә кем яши?”

63 нче кисәк (59 нчы тема).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла!Жырла!** (хатын-кыз тавышы)

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай.

-Мин бабай (бабай тавышы).

Монда яши эби.

-Мин эби (эби тавышы).

Монда яши эти.

-Мин эти (эти тавышы).

Монда яши эни.

-Мин эни (эни тавышы).

Монда яши малай.

-Мин малай (малай тавышы).

Монда яши кыз.

-Мин кыз (кыз тавышы).

Әйе шул, әйе шул.

Бу өй матур,

Бу өй зур (бергә)

Тема: “Без театр уйныйбыз”.

64нче кисәк (60 нче тема).

Татар халык бию көе (балалар өчен яраклысы)

“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь)

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.

2. Гади сорауларны аңлап җавап биру, мөрәҗгәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.

3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз).

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

- яшелчәләр
- ашамлыклар
- савыт- саба
- киёмнәр
- шәхси гигиена
- өй җиһазлары
- бәйрәм “Туган көн”
- бәйрәм “Сабан туй”
- Уртанчылар төркемдәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

“Уйный – уйный үсәбез” проктына календарь-тематик план

АКТИВНЫЕ СЛОВА	РЕЧЕВОЙ ОБРАЗЕЦ	АУДИОЗАПИСЬ РАБОТА В ТЕТРАДЯХ АНИМАЦИОННЫЕ СЮЖЕТЫ
КАБАТЛАУ - ПОВТОРЕНИЕ – 3 ЧАСА (1-3)		

	По проекту “Минем өөм”	Аудиозапись №1 Работа в тетрадах №1 Анимационные сюжеты: 1. “Шалкан”- “Репка”
ЯШЕЛЧЭЛЭР - ОВОЩИ – 21 ЧАСА (4-24)		
кишер	-Бу нэрсэ? -Кишер. -Мэ, кишер.	Аудиозапись №2-24 Работа в тетрадах №2-6
баллы	-Нинди кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)?	Анимационные сюжеты: 1. “Баллы кишер” - “Сладкая морковь”
ничэ	-Зур (кечкенэ) кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)	2. “Уйный-уйный эшлибез” – “Игряя работаем”
суган	-Мэ, зур (кечкенэ) кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)	3. “Юл мажаралары” – “Дорожные приключения”
бэрэнге	-Рэхмэт.	4. “Кем эшлэми, шул ашамый” – “Кто не работает , тот не ест”
кыяр	-Зур кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)	
кэбестэ	-Кечкенэ кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)	
нинди	-Чиста кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)	
алты	-Пычрак кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)	
жиде		
сигез		
тугыз		
ун	-Кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр) тэмле, зур (кечкенэ), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы. -Мэ кишер(алма), аша. Баллы? -Әйе, баллы. Рэхмэт. -Ничэ кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр) -Оля, кил монда. Мэ, ике (1-10) кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бэрэнге, кэбестэ, кыяр) -Оля, кыяр (суган, бэрэнге, кэбестэ, кишер) бир. -Мэ, кыяр (суган, бэрэнге, кэбестэ, кишер). -Рэхмэт. -Коля, (1-10) кэбестэ (суган, бэрэнге, кишер, кыяр) бир. -Мэ, (1-10) кэбестэ (суган, бэрэнге, кишер, кыяр).	

<p>кызыл сары</p> <p>яшел</p> <p>нәрсә кирәк?</p> <p>юа</p>	<p>-Сау бул, Коля.</p> <p>-Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)?</p> <p>-Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер).</p> <p>-Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак.</p> <p>-Бу туп.</p> <p>-Туп (алма) нинди?</p> <p>-Туп (алма) сары (кызыл, яшел)</p> <p>-Нинди туп (алма) юк?</p> <p>-Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.</p> <p>-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк?</p> <p>-Кирәк.</p> <p>-Коля, нәрсә кирәк?</p> <p>-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк.</p> <p>-Нинди кыяр?</p> <p>-Яшел (тәмле, чиста) кыяр.</p> <p>-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак.</p> <p>-Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю.</p> <p>-Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.</p>	
АШАМЛЫКЛАР - ПРОДУКТЫ – 6 ЧАСОВ (25-30)		
<p>аш ботка</p>	<p>тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй)</p> <p>-Нәрсә кирәк?</p> <p>-Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк.</p> <p>-Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)?</p> <p>-Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге).</p> <p>-Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч).</p> <p>-Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.</p>	<p>Аудиозапись №25-29</p> <p>Работа в тетрадах №7, 8</p> <p>Анимационные сюжеты:</p> <p>1. “Аш бүлмәсе” – “<i>Столовая</i>”</p>
САВЫТ-САБА - ПРОДУКТЫ - 6 ЧАСОВ (31-36)		
<p>кашык тәлинка</p> <p>чынаяк</p> <p>зәңгәр</p>	<p>-Кашык (тәлинка, чынаяк) бир.</p> <p>-Нинди кашык (тәлинка, чынаяк)?</p> <p>-Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр).</p> <p>-Ничә кашык (тәлинка, чынаяк)?</p> <p>-(1-10 га) кашык (тәлинка, чынаяк).</p> <p>-Мә, (1-10) кашык(тәлинка, чынаяк).</p> <p>-Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр).</p>	<p>Аудиозапись №30-37</p> <p>Работа в тетрадах №9, 10</p> <p>Анимационные сюжеты:</p> <p>1. “Өч аю” – “<i>Три медведя</i>”</p> <p>2. “Чисталыкта - матурлык” – “<i>Красота в чистоте</i>”</p>

	чынаяк (тэлинкэ, чынаяк).	
КИЕМНЭР - ОДЕЖДА - 6 ЧАСОВ (37-42)		
күлмэк чалбар ки сал йокла	яшел (кызыл, сары, зэңгэр) күлмэк (чалбар). чиста күлмэк (чалбар). матур күлмэк (чалбар). күлмэк (чалбар) юк. -Оля, күлмэк (чалбар) бир. -Нинди күлмэк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зэңгэр) күлмэк (чалбар). -Ничэ күлмэк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмэк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмэк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмэк) бир. -Мэ, чалбар (күлмэк). -Рэхмэт. Курчак, мэ, чалбар (күлмэк) ки (сал). -Курчак, йокла.	Аудиозапись №38-43 Работа в тетрадах №11,12 Анимационные сюжеты: 1. “Киемнэр кибегендэ” – “В магазине “Игрушек” 2. “Шаян уенчыклар” – “Забавные игрушки”
ШӘХСИ ГИГИЕНА – ЛИЧНАЯ ГИГИЕНА – 3 ЧАСА (43-45)		
бит кул хэерле көн	-Хэерле көн. -Мэ су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиозапись № 43, 44-48 Работа в тетрадах №13,14 Анимационные сюжеты: 1. “Ни өчен киемнэр югалган?” – “Почему спрятались игрушки”
ӨЙ ЖИҢАЗЛАРЫ – МЕБЕЛЬ – 3 ЧАСА (46-48)		
өстэл урындык карават	-Зур (кечкенэ) урындык (өстэл, карават). -Зур аю, мэ зур карават (өстэл, урындык). -Кечкенэ аю, мэ кечкенэ карават (өстэл, урындык). -Нәрсэ кирәк? -Карават (өстэл, урындык) кирәк. -Нинди карават? -Зур (кечкенэ, сары, яшел, зэңгэр) карават. -Мэ, зур карават. -Рэхмэт.	Аудиозапись № 49 Работа в тетрадах №15 Анимационные сюжеты: 1. “Маша һәм өч аю” – “Маша и три медведя”
БӘЙРӘМ “ТУГАН КӨН” – ПРАЗДНИК “ДЕНЬ РОЖДЕНИЕ” – 9 ЧАСОВ (49-57)		

яратам	-Мин алма (ипи, сөт, чэй, ботка, аш, кыяр, кэбестэ, бэрэнге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк? -Туп (курчак) юк. Используя слова “Бар”, “Юк” повторить темы: “Семья”, “Овощи”, “Игрушки”.	Аудиозапись №50-60 Работа в тетрадах №16-19 Анимационные сюжеты: 1. “Туган көн” – “ <i>День рождение</i> ” 2. “Кем нәрсә ярата?” – “ <i>Кто что любит?</i> ”
бар	Повторить диалоги. Игры в “Магазин”.	
БЭЙРЭМ “САБАНТУЙ” - ПРАЗДНИК “САБАНТУЙ” - 3 ЧАСА (58-60)		
	Использование пройденного материала. Повторение тем: “Семья”, “Овощи”, “Игрушки”. Игры в “Магазин”.	Аудиозапись №61-63 Анимационные сюжеты: 1. “Сабантуй” бэйрәме – <i>Праздник “Сабантуй”</i>

**“Уйный-уйный үсәбез” укыту методик комплекты
буенча күрсәтмә, таратма материаллар.**

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киеннәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бэрэнге, суган, кыяр, кэбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бэрэнге, суган, кыяр, кэбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киеннәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар -	Һәрберсе 1 данә

	(зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	
	«Өй жиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстөл - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстөл - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 1 данә
	«Төслөр» Палитра: зэңгэр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар» (1- 10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй жиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстөл - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зэңгэр, кызыл, сары, яшел төслөрдө).	Һәрберсе 15 данә
3. Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 пәси, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлегә өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлегә өчен атрибутлар.	1. Өстөл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, эни аю, бала аю. 2. Өстөл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: пәси, эт, аю, куян, кәжә, этәч. өстөл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә);	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	
--	--

**Аудиоязмалар.
(зурлар төркеме)**

Тема: “Минем өем”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

Жырлы – биюле уен “Минем өем”.

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай,

Мин бабай (*бабай тавышы*)

Монда яши эби.

Мин эби (*эби тавышы*)

Монда яши эти,

Мин эти (*эти тавышы*)

Монда яши эни.

Мин эни (*эни тавышы*)

Монда яши малай,

Мин малай (*малай тавышы*)

Монда яши кыз,

Мин кыз (*кыз тавышы*)

Әйе шул, әйе шул,

Бу өй матур,

Бу өй зур. (*бала тавышы жырлый*)

Тема: “Кишер үстерәбез”.

2 нче кисәк (4 нче тема).

-Зур кишер (*кыска пауза-5 секунд*).

-Кечкенә кишер(*кыска пауза-5 секунд*).

-Чиста кишер (*кыска пауза-5 секунд*).

-Пычрак кишер.

Тема: “Куян күчтәнәче”.

3 нче кисәк (5 нче тема).

Жыр.

Кишер, кишер,

Тәмле кишер.

Зур кишер,

Баллы кишер. (*бала тавышы жырлай*)

Тема: “Серле кәрзин”.

4 нче кисәк (7 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (*пауза-10 секунд*).

Тәрбияче: Кто-то стучится в дверь. Давайте спросим:

- Кто там? - Кем анда?

Балалар белән тәрбияче: Кем анда?

Акбай: һау-һау. Мин Акбай (*пауза-6 секунд*).

Балалар белән тәрбияче: Акбай, кил монда.

Ишек ачылган тавыш (*пауза-3 секунд*).

Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-6 секунд*).

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт.

5 нче кисәк (7 нче тема).

Акбай: Мияу, кил монда. Кишер ал.

Мияу: Ничә кишер?

Акбай: Ике кишер.

Мияу: Рэхмэт.

Тема: “Бар матур бакча”.

6 нчы кисәк (9 нчы тема).

Жырлы-биюле уен. “Бар безнең бакчабыз”.

1) Бар матур бакча,

Анда кишер үсә.

Менә шундый кишер зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Кишер, кишер, кил эле,

Биеп, биеп кит эле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит эле.

2) Бар матур бакча,

Анда алма үсә.

Менә шундый алма зур,

Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Алма, алма, кил эле,

Биеп, биеп кит эле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит эле.

3) Шофер, шофер, кил эле,

Биеп, биеп кит эле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит эле.

Тема: “Серле янчык”.

7 нче кисәк (10 нчы тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-10 секунд*)

Балалар: Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу, Акбай: Әйбәт.

- **Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Давайте, узнаем, что у них в мешочке**
(*хатын-кыз тавышы*).

Акбай (кишер күрсәтә): Бу нәрсә? (*пауза-6 секунд*)

Тәрбияче белән балалар: Кишер.

Акбай: Кишер нинди? (*пауза-6 секунд*)

Тәрбияче белән балалар: Кишер кечкенә.

Акбай(суган күрсәтә): Бу нәрсә?

Мияу: Суган.

Мияу(бәрәңге күрсәтә): Бу нәрсә?

Акбай: Бәрәңге.

Тема: “Бар матур бакча”.

8 нче кисәк (12 нче тема).

Жырлы-биюле уен. “Бар матур бакча”.

1) Бар матур бакча,

Анда бәрәңге үсә.

Бәрәңге шундый зур,

Бәрәңге кечкенә.

Кушымта:

Бәрәңге, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит эле.

2) Бар матур бакча,
Анда суган үсә.
Менә шундый суган зур,
Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Суган, суган, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.

3) Бар матур бакча,
Анда кыяр үсә.
Менә шундый кыяр зур,
Менә шундый кечкенә.

Кушымта:

Кыяр, кыяр, кил әле,
Биеп-биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп-биеп кит әле.

4) Шофер, шофер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Әллә-лә, әллә-лә,
Биеп, биеп кит әле.

(бала тавышы жырлый)

Тема: “Без хезмәт яратабыз”.

9 нчы кисәк (13 нче тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар *(пауза-10 секунд)*.

Балалар: *Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?*

Мияу, Акбай: Әйбәт.

-Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Узнайте на ощупь, что у них в мешочке
(хатын-кыз тавышы).

Акбай: Бу кишер?

Мияу: Юк.

Акбай: Бу суган?

Мияу: Юк.

Акбай: Бу кәбестә?

Мияу: Әйе, кәбестә.

10 нчы кисәк (13 нче тема).

- Я назову количество овощей, а вы найдите рисунок, покажите, назовите *(хатын-кыз тавышы).*

Мияу: Бер кәбестә *(пауза-10 секунд)*.

Бала: *Бер кәбестә.*

Мияу: Өч кәбестә *(пауза-10 секунд)*.

Бала: *Өч кәбестә.*

Мияу: Ике кәбестә *(пауза-10 секунд)*.

Бала: *Ике кәбестә.*

Мияу: Биш кәбестә.

Бала: *Биш кәбестә.*

11 нче кисәк (13 нче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт.

Мияу: Акбай, кәбестә бир.

Акбай: Нинди кәбестә?

Мияу: Зур кәбестә.

Акбай: Ничэ кэбестэ?

Мияу: Бер кэбестэ.

Акбай: Мэ, бер кэбестэ.

Мияу: Рэхмэт, Мияу. Сау бул.

Акбай: Сау бул, Акбай.

Тема: “Уйный-уйный эшлибез”.

12 нче кисэк (15 нче тема).

Жырлы-биюле уен.

1) Бар матур бакча,

Анда кишер үсэ.

Менэ шундый кишер зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушымта:

Кишер, кишер, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсэ.

Менэ шундый суган зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушымта:

Суган, суган, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

3) Бар матур бакча,

Анда кыяр үсэ.

Менэ шундый кыяр зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушымта:

Кыяр, кыяр, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

4) Шофер, шофер, кил эле,

Биеп, биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп, биеп кит эле. *(бала тавышы жырлый)*

Тема: “Төслэр дөнъясы”.

13 нче кисэк (16 нчы тема).

Акбай, Мияу: Исәнмесез, балалар *(пауза-6 секунд)*.

Балалар: *Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу.*

Акбай, Мияу: Хәлләр ничек?

Балалар: *Әйбәт.*

13 нче (а) кисэк (16 нчы тема).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп.

Акбай: Туп нинди?

Мияу: Туп кызыл.

13 нче (б) кисэк (16 нчы тема).

Мияу: Бу нәрсә?

Акбай: Туп.

Мияу: Туп нинди?

Акбай: Туп сары.

14 нче кисәк (16 нчы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу нәрсә? (*ир-ат тавышы*)
- Туп (*хатын-кыз тавышы, кыска пауза*)
- Туп нинди? (*ир-ат тавышы*)
- Сары (*хатын-кыз тавышы*)

15 нче кисәк (16 нчы тема).

- **Слушай! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу туп (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*) .
- Туп сары (*хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый*).

16 нчы кисәк (16 нчы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу нәрсә? (*ир-ат тавышы*)
- Туп (*хатын-кыз тавышы*).
- Туп нинди? (*ир-ат тавышы*)
- Кызыл (*хатын-кыз тавышы*)

17 нче кисәк (16 нчы тема).

- **Слушай! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу туп (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*) .
- Туп кызыл (*хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый*).

18 нче кисәк (16 нчы тема).

Жыр.

Туп, туп, кызыл туп.

Сикер, сикер, кызыл туп.

Туп, туп, сары туп.

Сикер, сикер, сары туп (*бала тавышы*).

19 нче кисәк (16 нчы тема).

Уен.

1)Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп,

Сикер, сикер, сары туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер сары туп.

Тема: “Төсләр дөнъясы”.

20 нче кисәк (17 нче тема).

Жыр.

1)Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп,

Сикер, сикер, сары туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,
Сикер, сикер сары туп.
3)Туп, туп, яшел туп,
Сикер, сикер, яшел туп.
Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,
Сикер, сикер яшел туп.

Тема: “Яшелчә салаты”.

21 нче кисәк (19 нчы тема).

-Заяц хотел приготовить овощной салат. Давайте поможем выбрать овощи. Что нужно для салата? Нәрсә кирәк? (пауза-3 секунд). Кишер кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Суган кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Помидор кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Кыяр кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Кәбестә кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Бәрәңге кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

21 нче (а) кисәк (19 нчы тема).

- **Слушай! Повтори!** (ир-ат тавышы)

- **Тыңла! Кабатла!** (хатын-кыз тавышы)

- Кишер кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).

- Суган кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).

- Помидор кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).

- Кыяр кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).

- Кәбестә кирәк (ир-ат тавышы, пауза -5 секунд).

- Бәрәңге кирәк (ир-ат тавышы).

Тема: “Уйныйбыз да, жырлыйбыз да”.

22 нче кисәк (23 нче тема).

Балалар тавышы жырлый.

1.Миңа кыяр кирәк,

Сиңа кыяр кирәк.

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләргә әйткәнче.

Битлексез бала: Кәбестә кирәк.

Кәбестә битлегә кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа кәбестә кирәк.

Музыка гына уйный.

2.Миңа кыяр кирәк,

Сиңа кыяр кирәк.

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләргә әйткәнче.

Битлексез бала: Бәрәңге кирәк.

Кәбестә битлегә кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа бәрәңге кирәк.

Музыка гына уйный.

3. Миңа кыяр кирәк,

Сиңа кыяр кирәк.

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрне айткәнче.

Битлексез бала: Суган кирәк.

Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала куышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа суган кирәк.

Музыка гына уйный.

22 нче (а) кисәк (23 нче тема) - шушы уенга сүзсез генә фонограмма.

23 нче кисәк (23 нче тема).

Жырлы-биюле уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

1. Әйдә, әйдә, әйт әле,

Кәрзиндә нәрсә бар?

Кәрзиндә кызыл, сары,

Яшел, матур алма бар.

2. Әйдә, әйдә, әйт әле,

Кәрзиндә нәрсә бар?

Кәрзиндә кыяр, суган,

Кәбестә бар, кишер бар.

Тема: “Уңыш бәйрәме”.

24 нче кисәк (24 нче тема).

Жыр.

Бабай, бабай әйт әле, (балалар
Кәрзиндә нәрсә бар? сорый)

Кәрзиндә кызыл, сары, (бабай
Яшел, матур алма бар. жавабы)

Бабай, бабай әйт әле, (балалар
Кәрзиндә нәрсә бар? сорый)

Кәрзиндә кыяр, суган, бабай
Кәбестә бар, кишер бар. жавабы)

Тема: “Ашамлыктар”.

25 нче кисәк (25 нче тема).

- **Слушай!** (ир-ат тавышы)

- **Тыңла!** (хатын-кыз тавышы)

- Ипи (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд).

- Чәй (хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд).

- Сөт (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд).

- Аш (хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд).

- Ботка (ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд).

26 нче кисәк (25 нче тема).

- **Слушай! Повтори!** (ир-ат тавышы)

- **Тыңла! Кабатла!** (хатын-кыз тавышы)

- Ипи (ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый).

- Чәй (хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый).

- Сөт (ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый)

- Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*).
- Ботка (*ир-ат тавышы, балалар кабатлый*)

27 нче кисэк (25 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Күрсэт!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи – тэмле ипи (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэтә, балалар кабатлый*)
- Чэй – тэмле чэй (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэтә, балалар кабатлый*).
- Сөт – тэмле сөт(*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэтә, балалар кабатлый*)
- Аш – тэмле аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсэтә, балалар кабатлый*).
- Ботка – тэмле ботка(*ир-ат тавышы, балалар таратма рәсемне күрсэтә, балалар кабатлый*).

28 нче кисэк (25 нче тема).

Жыр.

Без ашыйбыз тэмле аш,
Тэмле аш, тэмле аш.
Без ашыйбыз тэмле ботка,
Тэмле ботка, тэмле ботка.

Тема: “Кем нәрсә ярата?”.

29 нче кисэк (30 нче тема).

-Ребята, слушайте, сказку: “Кто что любит?”- “Кем, нәрсә ярата?”

Персонажлар: эт, песи, куян, аю.

Эт һәм песи, куян белән аюны очраталар.

Эт, песи: Син кем?

Аю: Мин аю.

Куян: Мин куян. Син кем?

Песи: Мин песи Мияу.

Эт: Мин эт Акбай.

Песи: Куян, син нәрсә яратасың?

Куян: Мин, кишер яратам.

Песи: Мә, куян, кишер аша.

Куян: Рәхмәт. Кишер тэмле. Мә, песи, кишер аша.

Песи: Юк-юк, мин сөт яратам, сөт тэмле.

Куян: Мә, сөт, эч.

Песи: Рәхмәт, сөт тэмле. Мә, аю, су эч.

Аю: Юк-юк, мин алма яратам, алма тэмле, баллы.

Песи: Монда алма күп, нинди алма кирәк?

Аю: Кызыл алма кирәк.

Песи сары алма бирә: Мә, кызыл алма.

Аю: Юк, бу сары алма, миңа ике кызыл алма кирәк.

Песи: Мә, ике кызыл алма, аша.

Аю: Рәхмәт.

Аю бер алманы ашый, икенче алманы эткә бирә: Мә, Акбай, алма аша.

Эт: Юк, мин аш, ботка яратам.

Аю: Мә, эт, ботка аша.

Эт: Рәхмәт, ботка тэмле.

Тема: “Туган көн”.

30 нчы кисэк (31 нче тема).

- Скоро у Алии день рождение. Придут гости, нужна посуда: тарелка - тэлинкә, ложка – кашык (*хатын-кыз тавышы*).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Тэлинкэ (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Тэлинкэ (*хатын-кыз тавышы, пауза - 3 секунд*)
- Кашык (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Кашык (*хатын-кыз тавышы*)

31 нче кисәк (31 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Тэлинкэ (*ир-ат тавышы, пауза - 6 секунд*)
- Кашык (*хатын-кыз тавышы*)

32 нче кисәк (31 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Тэлинкэ (*ир-ат тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык тэлинкәне күрсәтэләр, балалар кабатлый*).
- Кашык (*хатын-кыз тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык кашыкны күрсәтэләр, балалар кабатлый*).

33 нче кисәк (31 нче тема).

Акбай: Мияу, кашык бир.

Мияу: Нинди кашык?

Акбай: Зур кашык. Кызыл кашык.

Мияу: Ничә кашык?

Акбай: Ике кашык.

Мияу: Мә, ике кашык.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Чэй табыны эзерлибез”.

34 нче кисәк (34 нче тема).

-Для гостей мы поставили на стол ложку-кашык, тарелку-тэлинкэ. А сегодня поставим чашку-чынаяк (*пауза-3 секунд*). **Чынаяк** (*хатын-кыз тавышы*).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза - 5 секунд*)
- Чынаяк (*хатын-кыз тавышы*)

35 нче кисәк (34 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Чынаяк (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче чынаяк рәсемен күрсәтә, балалар кабатлый*).

36 нчы кисәк (34 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Кашык (*хатын-кыз, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык кашык күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Тэлинкэ (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк күрсәтә, балалар кабатлый*).

Тема: “Төсле чынаяклар”.

37 нче кисәк (35 нче тема).

- **Посмотрите** **какая красивая, синяя чашка – зәңгәр чынаяк. Мә, зәңгәр чынаяк** (*хатын-кыз тавышы*).

- **Слушай!Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)
Зэңгэр – зэңгэр чынаяк,
Зэңгэр – зэңгэр чынаяк.
Әйе шул, әйе шул,
Матур, чиста чынаяк.
Әйе шул, әйе шул,
Зэңгэр, зэңгэр чынаяк.

Тема: “Без киенәбез”.

38 нче кисәк (39 нчы тема).

Жыр.

Минем күлмәк матур, (*кыз тавышы*)
Синең күлмәк матур. (*малай тавышы*)
Әйе шул, әйе шул, (*икесе*)
Минем күлмәк матур. (*бергә*)
Минем чалбар матур, (*малай тавышы*)
Синең чалбар матур. (*кыз тавышы*)
Әйе шул, әйе шул, (*икесе*)
Минем чалбар матур. (*бергә*)

Тема: “Киенергә ярдәм ит”.

39 нчы кисәк (40 нчы тема).

-Акбай и Мияу принесли куклам новые наряды: чалбар, күлмәк. Кукле девочке предложим одеть платье, мальчику – брюки. “Курчак күлмәк ки”. “Курчак чалбар ки”(пауза- 3 секунд).
Әйдәгез, курчакны киендерәбез. Кукла, надень платье. Курчак, күлмәк ки (пауза- 10 секунд).
Курчак, чалбар ки (пауза- 10 секунд, хатын-кыз тавышы).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы*)
- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка чалбар кидерә*).
- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка күлмәк кидерә*).

Тема: “Алия йокларга жыена”.

40 нче кисәк (41нче тема).

-Куклам пора спать. Поможем снять платье и брюки. Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакка күлмәген салдыра*). **Курчак, чалбар сал** (*хатын-кыз тавышы*).

41 нче кисәк (41нче тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы*)
- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакның чалбарын салдыра*).
- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче күрсәтмә кәгазь курчакның күлмәген салдыра*).

42 нче кисәк (41 нче тема).

- **Слушай!Повтори!Выполни!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!Үтә!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк сал (*ир-ат тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның күлмәген салдыралар*).

- Курчак, чалбар сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның чалбарын салдыралар*).

43 нче кисәк (41 нче тема).

Бишек жыры (*гадирәк сүзле булса, яхшы булыр иде*)

Тема: “Хәерле көн”

44 нче кисәк (43 нче тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен күрсәтә*).

- Бу бит (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен күрсәтә*).

- Бу кул (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның кулын күрсәтә*).

- Бу кул (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче курчакның кулын күрсәтә*).

45 нче кисәк (43 нче тема).

- **Слушай! Покази! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Күрсәт! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үзләренең битен күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

- Бу кул (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үзләренең кулын күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

46 нчы кисәк (43 нче тема).

- **Слушай! Покази! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Күрсәт! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Мә су, бит ю (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

- Мә су, кул ю (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар биремне имитация белән күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

47 нче кисәк (43 нче тема).

- **Слушай! Покази! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Күрсәт! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Бит чиста (*ир-ат тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән күрсәтәләр*).

- Кул чиста (*хатын-кыз тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән күрсәтәләр*).

48 нче кисәк (43, 44 нче тема).

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Мә су,

Бит, кулны ю.

Чиста су, чиста су,

Ю, ю,ю.

Тема: Өстәл театры “Өч аю”.

49 нчы кисәк (46 нчы тема).

- **Ребята, слушайте, сказку: “Три медведя”- “Өч аю”**

Персонажлар: өч аю.

Күренеш: Урман. Урмандагы өйдә өч аю яши.

В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьким голоском.

После ужина медведи собрались за крулым столом и дружно вели беседу.

Михаил Иванович сядил за стол и грубым голосом говорил: **“Бу өстәл”**. Настасья Петровна не так громко: **“Бу өстәл”**. Маленький Мишутка говорил тоненьким голоском: **“Бу өстәл”**.

А потом Михаил Иванович поудобнее садился на стул и говорил: “**Бу урындык**”. Настасья Петровна говорила: “**Бу урындык**”. А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: “**Бу урындык?**”.

После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати.

Михаил Иванович грубым голосом говорил: “**Бу карават**”. Настасья Петровна говорила не так громко: “**Бу карават**”. А Мишутка-шалунишка показал на свою кровать и сказал: “Бу диван”. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: “**Бу карават**”.

Перед сном медведи желали друг-другу: “Спокойной ночи” и сладко засыпали.

Тема: “Уенчыклар иленэ сяхэт”.

50 нче кисэк (49 нчы тема).

-Мияу и Акбай приглашают нас в магазин игрушек (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Исәнме, Мияу. Әйбәт. Нәрсә кирәк?

Мияу: Туп кирәк.

Акбай: Нинди туп?

Мияу: Зур, яшел, матур туп.

Акбай: Ничә туп?

Мияу: Бер туп.

Акбай: Мә, бер туп.

Мияу: Рәхмәт. Сау бул, Акбай.

Акбай: Сау бул, Мияу.

51 нче кисэк (49 нчы тема).

-Дети, игрушки тоже хотят с нами поиграть в игру “Карусель”. Давайте поиграем (*хатын-кыз тавышы*).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Әллә-лә, әллә-лә,

Карусельләр әйләнә,

Матур курчак әйләнә.

Зур-зур аю әйләнә.

Тема: “Уенчыклар иленэ сяхэт”.

52 нче кисэк (50 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Алиянең туган көненә

Без пешердек ак ипи.

Менә шундый ипи зур,

Менә шундый кечкенә,

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул ипи тәмле.

Тема: “Уйнарга яратам”.

53 нче кисэк (52 нче тема).

-Ребята, к нам пришел красивый зайчик. Я очень его люблю: “яратам”. Вы тоже обнимите зайчика и скажите: “люблю” - “яратам” (*хатын-кыз тавышы*).

54 нче кисэк (52 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Яратам (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә*).

- Яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза- 5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап күрсәтә*).

55 нче кисәк (52 нче тема).

- **Слушай!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Яратам (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар*).
- Яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар*).

56 нчы кисәк (52 нче тема).

- **Слушай!Покажи!Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!Күрсәт!Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин алма яратам (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, алманы күрсәтә, балалар әйтә*).
- Мин кыяр яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, кыярны күрсәтә, балалар әйтә*).
- Мин груша яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, грушаны күрсәтә, балалар әйтә*).
- Мин ипи яратам (*ир-ат тавышы, мандаринны күрсәтә, балалар әйтә*).

57 нче кисәк (52 нче тема).

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Мин алма яратам,
Яратам, яратам.
Мин кыяр яратам,
Яратам, яратам.
Мин груша яратам,
Яратам, яратам.
Мин Коляны яратам,
Яратам, яратам.
Мин Оляны яратам.
Яратам, яратам.

Тема: “Син нәрсә яратасың?”.

58 нче кисәк (53 нче тема).

Жыр “Яратам”.

Яратам, яратам.
Курчак яратам.
Яратам, яратам.
Аю яратам.
Яратам, яратам.
Куян яратам.
Яратам, яратам.
Туп яратам.
Яратам, яратам.
Песи яратам.
Яратам, яратам.
Эт яратам.

Тема: “Уйный-уйный үсәбез”.

59 нчы кисәк (55 нче тема).

Әллә-лә, әллә-лә,
Карусельләр әйләнә.
Матур кызлар әйләнә,
Зур малайлар әйләнә.

Тема: “Нәрсә бар?”.

60 нчы кисәк (56 нчы тема).

- Әйт эле, әйт эле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)

- Кәрзиндә алма бар,
Тәмле, тәмле алма бар.
Әйе шул, әйе шул,
Кызыл, кызыл алма бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә кыяр бар,
Тәмле, тәмле кыяр бар.
Әйе шул, әйе шул,
Яшел, яшел кыяр бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә кишер бар,
Тәмле, тәмле кишер бар.
Әйе шул, әйе шул,
Сары, сары кишер бар (*хатын-кыз тавышы*)
- Әйт әле, әйт әле,
Кәрзиндә нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)
- Кәрзиндә кәбестә бар,
Тәмле, тәмле кәбестә бар.
Әйе шул, әйе шул,
Зур, зур кәбестә бар (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Сабантуйга әзерләнәбез”.

61 нче кисәк (58 нче тема).

- **Завтра праздник Сабантуй. Акбай и Мияу приглашают нас на праздник. Для праздника нужны подарки, призы. Предложите им свои игрушки** (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*))

Балалар: *Исәнме, Мияу. Исәнме, Акбай.*

Акбай: Исәнмесез, балалар.

Мияу: Исәнмесез, балалар.

62 нчы кисәк (58 нче тема).

Жыр.

1. Карагыз, карагыз,
Сабантуйга барабыз.
Сабантуйга барабыз,
Уйнап бүләк алабыз.
2. Сабантуйга барабыз,
Сикерәбез, чабабыз.
Жырлап, биеп алабыз,
Уйнап бүләк алабыз.

Тема: “Күңелле Сабантуйга уеннары”.

63 нче кисәк (59 нчы тема).

Балалар башкаруында “Сабантуй” жыры.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь).

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтөзмәләренә төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

Бурычлар: 1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.

2. Мөстәкыйль фикер йөртәргә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләмә белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.

3. Сөйлэм әдәбе (сорау, гозер, мөрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгәрә, төлке, йөгәр, йөгәрәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, этәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, жырла, жырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыим, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың?(пассив сүз)

Проектның эчтәлеге уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуга корылган.

Атнага 30 ар минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проктына календарь-тематик план

АКТИВНЫЕ СЛОВА	РЕЧЕВОЙ ОБРАЗЕЦ	АУДИОЗАПИСЬ РАБОТА В ТЕТРАДЯХ АНИМАЦИОННЫЕ СЮЖЕТЫ
син кем		Аудиозапись №1 - 2
хәерле көн	-Хәерле көн, Оля (Коля).	Аудиозапись №3 - 5
	-Хәерле көн, эни (эти, бабай, эби).	Работа в тетрадях №1
тычкан		Анимационные сюжеты: “Мияу адашкан” – “Мияу заблудился”
бу кем?		Аудиозапись №6 Работа в тетрадях №2
		Аудиозапись №7 - 8 Работа в тетрадях №3
бу нәрсә?	-Песи нишли?	Анимационные сюжеты:”Аю баласы дөнья белән таныша” –
	-Песи йоклай.	“Медвеженок знакомится с миром”
нишли?	-Эни нишли?	Аудиозапись №9 - 10
йоклай	-Эни утыра.	Работа в тетрадях №4
утыра		Аудиозапись №11
ашый	-Коля нишли?	Анимационные сюжеты: “Батыр Мияу һәм куркак
эчә	-Коля ашый (эчә).	Куянкай” – “Смелый Мияу и трусливый Зайчонок”
нишлисең?	-Мияу, нишлисең?	Аудиозапись №12
ашыйм	-Ашыйм.	Работа в тетрадях №5
эчәм	-Акбай, нишлисең?	Аудиозапись №13 - 14
	-Эчәм.	
уйный	-Оля (Коля), нишлисең?	Анимационные сюжеты:
уйныйм	-Уйныйм.	

утырам		“Тату гаилә” – “Дружная семья” Аудиозапись №15
барам кая барасың? син нишлисең?	-Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисең? -Мин бэрэнге ашыйм (чэй эчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)	Аудиозапись №16 - 18 Анимационные сюжеты: “Юмарт аю”- “Щедрый медвеженок” Аудиозапись №19
сикер-сикерәм	Туп, туп Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп.	Аудиозапись №20 Работа в тетрадах №6 Анимационные сюжеты: “Кафега барабыз” – “Идем в кафе”
сикерә йөгерә төлке	Куян сикерә (йөгерә). Туп сикерә. Песи сикерә (йөгерә). Төлке сикерә (йөгерә).	Работа в тетрадах №7 Аудиозапись №21-23
йөгер-йөгерәм	-Йөгер! Син нишлисең? -Мин йөгерәм.	
чэк-чэк өчпочмак	-Мин чэк-чэк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Анимационные сюжеты: “Урманда күнелле уеннар”- “Весёлые игры в лесу” Аудиозапись №24 Работа в тетрадах №8
яшь	-Сиңа ничә яшь? -6 яшь.	Аудиозапись №25-28
бүре керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Анимационные сюжеты: “Көчлеләр, кыюлар, житезләр” – “Сильные, смелые, ловкие” Аудиозапись №29-30 Работа в тетрадах №9
тавык этәч	Этәч зур, матур Тавык кечкенә, матур	
үрдәк	-Син кем? -Мин үрдәк.	Анимационные сюжеты: “Жәнлекләр спорт бэйрәмендә”- “Зверьята на спортивном празднике ”
чана шуа	Куян чана шуа.	Аудиозапись №31-32

шуам	Мин чана шуам.	Аудиозапись №33-34 Работа в тетрадах №10 Анимационные сюжеты: “Циркта”- “В цирке”
бие бии	-Аю, әйдә, бие!	Аудиозапись №35 - 36 Работа в тетрадах №11
биим		Аудиозапись №37 - 38 Работа в тетрадах №12 Анимационные сюжеты: “Шаян кошлар” – “Резвые птицы”
ак кара	-Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Әйе, мин яшел шар яратам.	Аудиозапись №39 - 40
жырла-жырлым	-Син нишлисең? -Мин жырлым.	Аудиозапись №41 Работа в тетрадах №13 Анимационные сюжеты: “Урманда зур концерт” – “В лесу большой концерт”
зур рәхмәт	жырлымбыз зур рәхмәт	Аудиозапись №42 - 44 Работа в тетрадах №14 Аудиозапись №45 - 46
китап укый	Кыз китап укый.	Анимационные сюжеты: “Акбай туган көнгә барырга жыена”- “Акбай собирается в гости”
рәсем ясым	рәсем ясым-алма ясым мәктәп	Аудиозапись №47 Работа в тетрадах №15 Аудиозапись №45, 48 – 49
укыйм	-Кем укый. -Мин укыйм.	Анимационные сюжеты: “Мияуның туган көне”- “День рождение Мияу”
дәфтәр	бик тәмле	Аудиозапись №50 Работа в тетрадах №16 Аудиозапись №51 - 53 Работа в тетрадах №17 Анимационные сюжеты: “Урман китапханәсендә”- “В лесной библиотеке”
	Терем-терем, теремкәй,	

	<p>Зур түгел, кечкенэ. Теремкэйдэ тычкан яши. Теремкэйдэ куян яши. Теремкэйдэ бүре яши. Теремкэйдэ төлке яши. Теремкэйдэ аю яши. Алар бик дус.</p> <p>-Кэжэ кая? -Энэ, кэжэ кэбестэ ашый. Кэжэ кэбестэ ярата.</p> <p>-Мин ипи яратам. Песи, син нэрсэ яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тэмле.</p> <p>-Мэ, кэжэ, ботка аша. -Юк, кэбестэ яратам. Кэбестэ тэмле.</p>	<p>Аудиозапись №54 - 60 Работа в тетрадах №18</p> <p>Анимационные сюжеты: “Уйный-уйный укыйбыз”- “Играя читаем” Аудиозапись №61-63 Работа в тетрадах №19</p> <p>Анимационные сюжеты: “Урман мэктэбендэ”- “В лесной школе”</p> <p>Аудиозапись №64</p> <p>Анимационные сюжеты: “Теремкэй”- “Теремок”</p> <p>Аудиозапись №65-66</p> <p>Анимационные сюжеты: “Кем нэрсэ ярата?” – “Кто что любит?”</p> <p>Аудиозапись №67 - 71 Работа в тетрадах №20</p>
--	--	--

**“Без инде хэзер зурлар-мэктэпкэ илтэ юллар”
укыту методик комплекты буенча күрсэтмэ, таратма материаллар.**

1. А 4 форматында күрсэтмэ рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенэ тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бэрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данэ
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данэ
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабй йоклый.	Һәрберсе 1 данэ
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенэ тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бэрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 15 данэ
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данэ
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке	Һәрберсе 15

	чана шуа, үрдэк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгөрө, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчэ, эт ашый, төлке йөгөрө, куян сикерэ, тычкан ашый, этэч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабай йоклый.	данэ
8x10 форматындагы пиктограммала р	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчэ, уйный, сикерэ, йөгөрө, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай.	Һәрберсе 15 данэ
15x20 форматындагы пиктограммала р	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчэ, уйный, сикерэ, йөгөрө, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этэч, тавык, үрдэк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данэ
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, этэч, бүре, керпе, үрдэк, тычкан, эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, шалкан. «Шалкан» өстэл театры атрибутлары: Эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, тычкан, шалкан.	Һәрберсе 15 данэ Һәрберсе 1 данэ

АУДИОЯЗМАЛАР. (мәктәпкә эзерлек төркеме)

Тема: “Әйдәгез, танышабыз”.

1 нче кисәк (1 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (озын пауза-20 секунд).

Тәрбияче: Син кем? Не отвечает. Интересно, кто же это? Дети, помогите мне. Наверное, хочет, чтобы спросили все вместе. Син кем?

Бергә: Син кем?

Тәрбияче: Молчат. Давайте, спросим погромче. Син кем?

Бергә: Син кем?

Мияу: Мин песи. Мин Мияу (озын пауза-10 секунд).

Тәрбияче: А-а, это наш друг Мияу, давайте, позовём его.

Бергә: Мияу, кил монда!

Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-4 секунд).

Мияу керә: Исәнмесез (кыска пауза-4 секунд).

Балалар: Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт (кыска пауза-3 секунд).

Балалар: Мияу, утыр.

Мияу: Рәхмәт.

2 нче кисәк (1 нче тема).

- Ребята, слушайте, как знакомятся Оля с Колей (ир-ат тавышы)

- Исәнме (кыз тавышы, кыска пауза)

- Исәнме (малай тавышы, кыска пауза)

- Син кем? (кыз тавышы, кыска пауза)

- Мин Коля. Син кем? (малай тавышы, кыска пауза)

- Мин Оля (кыз тавышы).

Тема: “Хәерле көн”.

3 нче кисәк (2 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (кыска пауза -5 секунд).

Бергә: Син кем?

Акбай: Мин эт, Акбай. һау-һау.

Мияу: Мин песи, Мияу. Мияу-Мияу (*озын пауза-10 секунд*).

Бергэ: Акбай, кил монда.

Мияу, кил монда.

Акбай, Мияу: Исәнмесез, балалар (*кыска пауза -5 секунд*).

Балалар: Исәнмесез, Акбай, Мияу.

4 нче кисәк (2 нче тема) (телефоннан сөйләшү)

Акбай: Алло.

Мияу: Алло. Син кем?

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Хәерле көн, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт. Рәхмәт. Акбай, хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт. Рәхмәт. Сау бул, Мияу.

Мияу: Сау бул, Акбай.

5 нче кисәк (2 нче тема).

Жыр. “Хәерле көн”.

Хәерле көн, эти (*ир-ат тавышы*).

Хәерле көн, эни (*хатын-кыз тавышы*).

Хәерле көн, бабай (*ир-ат тавышы*).

Хәерле көн, эби (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Син кем?”

6 нчы кисәк (4 нче тема).

- Акбай и Мияу тоже хотят играть с нами в сказку «Репка». Они должны хорошо запомнить ваши имена. Давайте, проверим. Акбай отвернётся, а вы по очереди будете подходить, и здороваться с ним. Акбай будет угадывать, кто это (*ир-ат тавышы*).

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Син кем? Оля?

Мияу: Юк, мин Мияу.

Тема: “Шалкан” әкиятен сәхнәләштерү.

7 нче кисәк (5 нче тема).

Акбай: Бу кем?

Мияу: Бу эти.

Акбай: Әйе, эти. Бу кем?

Мияу: Бу эни.

Акбай: Юк. Бу кем?

Мияу: Бу кыз.

Акбай: Юк. Бу кем?

Мияу: Бу бабай.

Акбай: Әйе, бу бабай.

8 нче кисәк (5 нче тема).

- Ребята, слушайте. Спросите: Это кто?-Бу кем? (*ир-ат тавышы*)

- Исәнмесез (*эни тавышы, озын пауза-10 секунд*)

- (*балалар сорый*) ... Бу кем?

- Бу эни (*эни тавышы, кыска пауза-3 секунд*).

- Исәнмесез (*эти тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (*балалар сорый*) ... Бу кем?

- Бу эти (*эти тавышы, кыска пауза-3 секунд*).

- Хәерле көн, мыр-р-р...(*песи тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (*балалар сорый*) ... Бу кем?

- Бу песи (*песи тавышы*)

- Хәлләр ничек? Р-р-р...(*эт тавышы, озын пауза-6 секунд*)

- (*балалар сорый*) ... Бу кем?

- Бу эт (*эт тавышы, кыска пауза-3 секунд*)
- Чи, чи чи. Исәнмесез (*тычкан тавышы, озын пауза-6 секунд*)
- (*балалар сорый*) ... Бу кем?
- Бу тычкан (*тычкан тавышы*).

Тема: “Бу нәрсә?”

9 нчы кисәк (7 нче тема).

- Ребята, мы с вами хорошо потрудились, вырастили большую репку. Молодцы. Теперь можно поиграть. Акбай и Мияу принесли нам игрушки. Давайте, спросим: Это что? – Бу нәрсә? (*ир-ат тавышы*).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Бу тычкан.

Акбай: Нинди тычкан?

Мияу: Кечкенә тычкан.

10 нчы кисәк (7 нче тема).

Акбай белән Мияу сатучы-сатып алучы рольләрендә.

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Нәрсә кирәк?

Мияу: Туп кирәк.

Акбай: Нинди туп?

Мияу: Зур, матур туп.

Акбай: Мә, зур, матур туп.

Мияу: Рәхмәт. Саубул Акбай.

Акбай: Саубул, Мияу.

Тема: “Кем нишли?”

11 нче кисәк (8 нче тема).

- Ребята, слушайте вопрос, найдите соответствующую картинку и ответьте (*ир-ат тавышы*).

- Эти нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза -20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: эти йоклый*).

- Әйе, эти йоклай (*хатын-кыз тавышы*).

- Эни нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: эни юа*).

- Әйе, эни юа (*хатын-кыз тавышы*).

- Кыз нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: кыз утыра*).

- Әйе, кыз утыра (*хатын-кыз тавышы*).

- Малай нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: малай йоклай*).

- Әйе, малай йоклай (*хатын-кыз тавышы*).

- Эби нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: эби юа*).

- Әйе, эби юа (*хатын-кыз тавышы*).

- Бабай нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, җавап бирәләр: бабай утыра*).

- Әйе, бабай утыра (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Дусларны сыйлыйбыз”.

12 нче кисәк (10 нчы тема).

Жыр. “Нишли?”

Нишли? Нишли?

Йоклай, йоклай.

Нишли? Нишли?

Утыра, утыра.

Нишли? Нишли?

Ашый, ашый.
Нишли? Нишли?
Эчэ, эчэ.

Тема: “Нишлисең?”

13 нче кисэк (11 нче тема).

Ребята, Акбай и Мияу угощаются. Мияу спрашивает: Акбай, что делаешь? – Нишлисең? (ир-ат тавышы)

Мияу: Акбай, нишлисең?

Акбай: Кушаю. Ашыйм, ашыйм. Мияу, нишлисең?

Мияу: Пью. Эчэм, эчэм (озын пауза)

Тәрбияче: Спросите, что делает Акбай?

Бергә: Акбай, нишлисең?

Акбай: Ашыйм (озын пауза).

Тәрбияче: Спросите, что делает Мияу?

Бергә: Мияу, нишлисең?

Мияу: Эчэм.

Тема: “Нишлисең?” (телефоннан сөйләшү)

14 нче кисэк (11 нче тема).

- Исәнме, хәерле көн, Оля (малай тавышы).
- Исәнме, хәерле көн. Син кем? (кыз тавышы).
- Мин Коля (малай тавышы).
- Хәлләр ничек, Коля? (кыз тавышы).
- Әйбәт. Хәлләр ничек, Оля? (малай тавышы).
- Әйбәт (кыз тавышы).
- Оля, нишлисең? (малай тавышы).
- Алма ашыйм. Коля, нишлисең? (кыз тавышы).
- Чэй эчәм (малай тавышы).
- Сау бул, Коля (кыз тавышы).
- Сау бул, Оля (малай тавышы).

Тема: “Әйдәгез, уйныйбыз”.

15 нче кисэк (13 нче тема).

- Исәнме, Оля (малай тавышы).
- Исәнме, Коля (кыз тавышы).
- Хәерле көн (малай тавышы).
- Хәерле көн (кыз тавышы).
- Хәлләр ничек? (малай тавышы).
- Әйбәт. Коля, хәлләр ничек? (кыз тавышы).
- Әйбәт (малай тавышы).
- Коля, нишлисең? (кыз тавышы).
- Ботка ашыйм. Син нишлисең? (малай тавышы).
- Мин уйныйм (кыз тавышы).
- Сау бул, Оля (малай тавышы).
- Сау бул, Коля (кыз тавышы).

Тема: “Кунак килде”.

16 нчы кисэк (14 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (озын пауза-10 секунд).

Бергә: Кем анда?

Әби: Мин әби (кыска пауза-4 секунд).

Бергә: Әби, кил монда.

Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-3 секунд).

Әби: Исәнмесез, балалар (озын пауза-10 секунд).

Бергә: Исәнме, әби. Әби, хәлләр ничек?

Әби: Әйбәт, рәхмәт(кыска пауза-4 секунд).

- Предложите бабушке сесть на стул (*хатын-кыз тавышы, кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Әби, утыр.

- Әби нишлисең? (*хатын-кыз тавышы*).

Әби: Сижу - утырам. Утырам.

17 нче кисәк (14 нче тема).

- Бабушка ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (*хатын-кыз тавышы*).

Әби: Утырам.

- Мияу, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Утырам.

- Акбай, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Утырам.

18 нче кисәк (14 нче тема).

Мияу: Әби, кил монда, утыр.

Әби: Рәхмәт.

Мияу: Әби, нишлисең?

Әби: Утырам.

Мияу: Әби, мә чәй, эч.

Әби: Рәхмәт, чәй тәмле.

Тема: “Кафега барабыз”.

19 нчы кисәк (16 нчы тема).

- Акбай и Мияу встретились по пути в кафе. Слушайте, как они разговаривали друг с другом (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Әйбәт. Хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт.

Акбай: Мияу, куда идешь? Кая барасың?

Мияу: Иду в кафе. Кафега барам. Акбай, кая барасың?

Акбай: Кафега барам.

Тема: “Без кафеда” (телефоннан сөйләшү)

20 нче кисәк (17 нче тема).

- Слушайте, как Коля угощается в кафе. Из кафе звонит Оле. (*ир-ат тавышы*).

- Исәнме, Оля (*малай тавышы*).

- Исәнме, Коля (*кыз тавышы*).

- Хәлләр ничек? (*малай тавышы*).

- Әйбәт. Коля, син нишлисең? (*кыз тавышы*).

- Мин бәрәңге ашыйм (*малай тавышы*).

- Бәрәңге тәмлеме? (*кыз тавышы*).

- Әйе, бәрәңге тәмле. Оля, син нишлисең? (*малай тавышы*).

- Мин уйныйм (*кыз тавышы*).

- Сау бул, Оля (*малай тавышы*).

- Сау бул, Коля (*кыз тавышы*).

Тема: “Күңелле уеннар”.

21 нче кисәк (20 нче тема).

- У меня тоже есть рисунки, давайте их посмотрим (*клоун, ир-ат тавышы*).

- Зайчик прыгает. Куян сикерә. Сикерә (*озын пауза-20 секунд*).

- Зайчик бежит. Куян йөгәрә. Йөгәрә.

22 нче кисәк (20 нче тема).

- Слушай. Найди соответствующий рисунок (*ир-ат тавышы*).

- Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке утыра (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).

- Бу керпе. Керпе кечкенә, матур. Керпе уйный (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).

- Бу аю. Аю зур, матур. Аю йоклый (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).

- Бу песи. Песи кечкенә, матур. Песи сөт эчә (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу эт. Эт зур, матур. Эт ашый (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу кыз. Кыз кечкенә, матур. Кыз кул юа (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу куян. Куян кечкенә, матур. Куян сикерә (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке йөгәрә (*балалар рәсемне таба, күрсәтә*).

23 нче кисәк (20 нче тема).

Жырлы-биюле уен “Әйдәгез, биибез”.

1) Бар монда зур төлке.

Зур төлке, матур төлке.

Төлке, төлке кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

2) Бар монда зур аю,

Зур аю, матур аю.

Аю, аю кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

3) Бар кечкенә куян,

Кечкенә, матур куян.

Куян, куян кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

4) Бар кечкенә керпе,

Кечкенә, матур керпе.

Керпе, керпе кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

Тема: “Спорт бәйрәменә эзерләнәбез”.

24 нче кисәк (22 нче тема).

- Акбай и Мияу готовятся на спортивный праздник. Мияу, кая барасың? (*ир-ат тавышы*)

Мияу: Спорт бәйрәменә барам.

- Акбай, кая барасың? (*ир-ат тавышы*).

Акбай: Спорт бәйрәменә барам.

Мияу: Акбай, сикер! Акбай, син нишлисең?

Акбай: Мин сикерәм. Мияу, беги! Мияу, йөгәр! Мияу, йөгәр! Мияу, син нишлисең?

Мияу: Я бегу. Мин йөгәрәм. Йөгәрәм.

Тема: “Бәйрәмгә барабыз”.

25 нче кисәк (23 нче тема).

- Акбай и Мияу собрались в Казань. Покупают в кассе билет (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Акбай, билет бир әле.

Акбай: Кая барасың?

Мияу: Казанга барам.

Акбай: Мә, билет.

Мияу: Рәхмәт.

- Мы с вами тоже поедem в город Казань. Спросите, у кассира билет (*хатын-кыз тавышы*)

26 нчы кисәк (23 нче тема).

- Мы проезжаем заповедную зону. Тут обитают дикие животные, которые охраняются (*кыска пауза, ир-ат тавышы*)

- Ребята, скажите, кого вы видите? Что они делают? (*ир-ат тавышы*)

27 нче кисәк (23 нче тема).

- Остановка для отдыха. Здесь можно поесть и попить (*кыска пауза, ир-ат тавышы*)

Акбай: Мин өчпочмак ашыйм. Син нишлисең?

Мияу: Мин чәк-чәк ашыйм.

28 нче кисәк (23 нче тема).

Жыр.

Мин барам, барам, барам,
Казанга барам, барам.
Әйе шул, әйе шул,
Казанга барам, барам.

Тема: “Казанда спорт бәйрәме”.

29 нчы кисәк (25 нче тема).

- **Исәнме, мин корреспондент. Син кем?** *(хатын-кыз тавышы).*

Акбай: Исәнмесез. Мин Акбай.

- **Сиңа ничә яшь?** *(хатын-кыз тавышы).*

Акбай: 6 яшь.

- **Син нишлисең?** *(хатын-кыз тавышы).*

Акбай: Мин сикерәм.

- **Рәхмәт** *(хатын-кыз тавышы).*

- **Исәнме, мин корреспондент. Син кем?** *(хатын-кыз тавышы).*

Мияу: Исәнмесез. Мин Мияу.

- **Сиңа ничә яшь?** *(хатын-кыз тавышы).*

Мияу: 6 яшь.

- **Син нишлисең?** *(хатын-кыз тавышы).*

Мияу: Мин йөгәрәм.

- **Рәхмәт** *(хатын-кыз тавышы).*

30 нчы кисәк (25 нче тема).

(Физминутка үткәрер өчен дәртле музыкага жырланса, яхшы булыр иде)

Әй, нәниләр, нәниләр

Ардык без, дип әйтмиләр.

Аякларын күтәрәп,

Матур итеп атлыйлар.

Хәзер барабыз алга

Егылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хәзер барабыз артка

Егылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Егылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хәзер барабыз артка

Егылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Тема: “Безнең дуслар”.

31 нче кисәк (28 нче тема).

- **Ребята, к нам из цирка пришли домашние птицы. Давайте, с ними познакомимся** *(хатын-кыз тавышы, кыска пауза).*

Әтәч тавышы: Кикрикүк. Әтәч. Әтәч. Әтәч *(озын пауза-бсекунд).*

Бергә: Әтәч. Әтәч. Әтәч.

Тавык тавышы: Ко-ко-ко. Тавык. Тавык. Тавык *(озын пауза -6 секунд).*

Бергә: Тавык. Тавык. Тавык.

32 нче кисәк (28 нче тема).

Жыр.

1) Бар монда зур әтәч,

Зур әтәч, матур әтәч.

Әтәч, әтәч кил әле,

Биеп, биеп кит әле (2 тапкыр).

2) Бар кечкенә тавык,

Кечкенә, матур тавык.

Тавык, тавык кил әле,

Биеп, биеп кит эле (2 тапкыр).

Тема: “Үрдәк дусларын тапты”.

33 нче кисәк (29 нчы тема).

Ишек шакыган тавыш (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Кем анда?

Үрдәк: Бак-бак, мин (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Кил монда.

Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-3 секунд).

Үрдәк: Исәнмесез (кыска пауза-6 секунд).

Бергә: Исәнмесез. Син кем?

Үрдәк: Мин үрдәк. Мин үрдәк. Үрдәк.

34 нче кисәк (29 нчы тема).

Үрдәк: Бак-бак. Хозяин цирка ищет своих зверей, птиц. Отправил меня за ними.

- Утка долго шла проголодалась, давайте, угостим. **Үрдәк, кил монда, утыр. Мә, ботка аша** (хатын-кыз тавышы).

Үрдәк: Бак-бак. Рәхмәт, ботка тәмле.

- **Давайте, позовем зверей, птиц и угостим их тоже** (хатын-кыз тавышы).

Тема: “Акбай чана шуа”.

35 нче кисәк (31 нче тема).

-**Слушайте, как будет санки по-татарски** (ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд).

-**Бу чана** (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче куянный чанасын күрсәтә)

-**Бу чана** (кыска пауза-3 секунд). **Повторите** (кыска пауза-3 секунд). **Бу чана** (ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый)

-**Бу чана** (ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый)

-**Слушайте** (кыска пауза-3 секунд). **Заяц катается на санках** (ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд)

-**Куян чана шуа** (кыска пауза-3 секунд). **Куян чана шуа** (ир-ат тавышы).

36 нчы кисәк (31 нче тема).

-Куян нишли? (ир-ат тавышы).

-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).

-Төлке нишли? (ир-ат тавышы).

-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).

-Бүре нишли? (ир-ат тавышы).

-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).

-Аю нишли? (ир-ат тавышы).

-Чана шуа (хатын-кыз тавышы).

Тема: “Чана шуам”.

37 нче кисәк (32 нче тема).

Акбай белән Мияу жырлыйлар.

Мин Акбай, мин Акбай,

Зур Акбай, матур Акбай (Акбай тавышы).

Мин Мияу, мин Мияу,

Зур Мияу, матур Мияу (Мияу тавышы).

38 нче кисәк (32 нче тема).

Мияу: Акбай, бу нәрсә?

Акбай: Бу чана.

Мияу: Чана нинди?.

Акбай: Чана зур, кызыл.

Чана шуган тавыш ишетелә (кыска пауза-3 секунд).

Мияу: Акбай, нишлисең?

Акбай: Мин чана шуам. Мияу, кил монда. Утыр.

Мияу: Мин чана шуам.

Тема: “Әйдә, бие”.

39 нчы кисәк (34 нче тема).

“Зиләйлүк” татар халык көе ишетелә (сүзләрне әйткәндә көй акрын гына ишетелә)

- Ребята, слушайте, какая красивая, весёлая плясовая мелодия «Зиләйлүк». Так и хочется поплясать. Давайте вместе попросим: Акбай, танцуй. Акбай, бие. Мияу, танцуй. Мияу, бие (*хатын-кыз тавышы*).

40 нчы кисәк (34 нче тема).

“Зиләйлүк” татар халык көе.

Тема: “Без биибез”.

41 нче кисәк (35 нче тема).

Татар халык бию көе.

Тема: “Мияуның бүлмәсен бизибез”.

42 нче кисәк (37 нче тема).

Акбай: Скоро у Мияу день рождение. Я не приготовил ей подарок. А знаете почему? Зашёл в магазин, где продавались огромные воздушные шары. Но забыл, как назвать цвета по-татарски и стал показывать пальцами. Продавцы не захотели со мной разговаривать, с таким невежливым. Чтобы такого не повторилось, помогите мне вспомнить цвета по-татарски.

43 нче кисәк (37 нче тема)

Акбай (жырылап әйтә): Если нравится тебе, то делай так. Әгәр сиңа ошый икән, син бие (*озын пауза-10секунд, Акбай биш, балалар кушыла*).

Акбай: Мин биим (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Мин биим.

Акбай (жырылап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син сикер (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин сикерәм (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин сикерәм.

Акбай (жырылап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син йөгәр (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин йөгәрәм (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин йөгәрәм.

Акбай (жырылап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син уйна (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин уйныйм (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин уйныйм.

Акбай (жырылап әйтә): Әгәр сиңа ошый икән, син утыр (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин утырам (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин утырам.

44 нче кисәк (37 нче тема).

Акбай: Я думаю, что день рождение Мияу будет интересным, если мы для неё выучим песню.

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә

Без пешердек ак ипи.

Менә шундый ипи зур,

Менә шундый кечкенә.

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул, ипи тәмле.

Тема: “Туган көнгә бүләк эзерлибез”.

45 нче кисәк (38 нче тема).

Акбай: На день рождение Мияу я приготовил в подарок песню.

Бергә: Акбай, жырыла.

Акбай: Я люблю петь! Я пою – мин жырлыйм. Мин жырлыйм, жырлыйм (*жырылмый: лә-лә-лә*).

Бергә: Акбай, син нишлисең?

Акбай: Мин жырлыйм. А вы любите петь?

46 нчы кисәк (38 нче тема).

Жыр.

1) Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

2) Мин биим, биим, биим.

Мин матур биим, биим.

Мин биим, биим, биим,

Мин матур биим, биим.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,

Мин матур биим, биим.

Тема: “Мияуның туган көне”.

47 нче кисәк (40 нчы тема).

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә

Без пешердек ак ипи.

Менә шундый ипи зур,

Менә шундый кечкенә.

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул, ипи тәмле.

Мияу: Зур рәхмәт.

Акбай: Ребята, видите, Мияу не просто говорит спасибо, а “большое спасибо” – “зур рәхмәт”.

Мияу: Зур рәхмәт.

Акбай: Попросите Мияу, чтобы она станцевала (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Мияу, әйдә, бие (*пауза-6 секунд*).

Мияу татар бию көенә би (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Мияу матур би.

Мияу: Зур рәхмәт.

Тема: “Туган көн табынында”.

48 нче кисәк (41 нче тема).

- **День рождения продолжается** (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Я вам тоже приготовила сюрприз. Отгадайте мои загадки.

1) Мин зур, матур, әйбәт. Мин йөгәрәм, сикерәм, утырам, жырлыйм: “Тяф-тяф”. Бел (*ур-ат тавышы, озын пауза*).

- Төлке (*хатын-кыз тавышы*).

2) Мин кара. Мин кечкенә, матур, әйбәт. Мин йөгәрәм, сикерәм, биим, ашыйм, жырлыйм: “Чи-чи-чи”. Бел (*ур-ат тавышы, озын пауза*).

- Тычкан. (*хатын-кыз тавышы*).

3) Мин кызыл. Мин зур, матур, әйбәт. Мин ипи ашыйм, су эчәм, биим, жырлыйм: “Кикрикүк”. Бел. (*ур-ат тавышы, озын пауза*).

- Этәч (*хатын-кыз тавышы*).

4) Мин ак. Мин кечкенә, матур, әйбәт. Мин ипи ашыйм, йөгәрәм, жырлыйм: “Ко-ко-ко”. Бел. (*ур-ат тавышы, озын пауза*).

- Тавык (*хатын-кыз тавышы*).

49 нчы кисәк (41 нче тема).

Мияу: Өйдөгөз, балалар, утырыгыз. Вы сидите за волшебным праздничным столом, будьте вежливы, угощайте друг-друга.

Мияу: Нэрсэ кирэк?

Акбай: Алма кирэк.

Мияу: Нинди алма?

Акбай: Яшел, зур, тэмле алма.

Мияу: Мэ, яшел, зур, тэмле алма.

Акбай: Зур рэхмэт.

Мияу: Акбай, син нишлисең?

Акбай: Мин алма ашыйм.

Мияу: Алма тэмлеме?

Акбай: Өйе, алма тэмле. Мин алма яратам.

Тема: “Күңелле сөяхэт”.

50 нче кисэк (43 нче тема).

- Малай китап укый (*пауза-3 секунд*). Малай китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә, пауза -4 секунд*).

- Кыз китап укый (*пауза-3 секунд*). Кыз китап укый (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә, пауза -4 секунд*).

- Куян китап укый (*пауза-3 секунд*). Куян китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә, пауза -4 секунд*).

- Төлке китап укый (*пауза-3 секунд*). Төлке китап укый (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче рәсемен күрсәтә*).

Тема: “Күңелле сөяхэт”.

51 нче кисэк (44 нче тема).

Мияу: Перед нами лес. Ребята, смотрите, лесной компьютер, а в компьютере электронное письмо. Это письмо от волшебника. В нем написано, что волшебник рисует –рәсем ясым. Послушайте и повторите за ним. Если мы выполним задание лесного волшебника сможем идти дальше.

- Рәсем ясым. Алма ясым (*кыска пауза- 3секунд*). Алма ясым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтәп кабатлый*) – Рәсем ясым. Алма ясым.

- Рәсем ясым. Туп ясым (*кыска пауза- 3секунд*). Туп ясым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтәп кабатлый*) – Рәсем ясым. Туп ясым.

- Рәсем ясым. Шар ясым (*кыска пауза- 3секунд*). Шар ясым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтәп кабатлый*) – Рәсем ясым. Шар ясым.

- Рәсем ясым. Китап ясым (*кыска пауза- 3секунд*). Китап ясым (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне күрсәтәп кабатлый*) – Рәсем ясым. Китап ясым.

52 нче кисэк (44 нче тема).

Мияу: Ребята, я тоже люблю рисовать. Я рисую яблоко – мин алма ясым.

- Мин рәсем ясым. Мин алма ясым (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясылар”, жөмләне кабатыйлар*) – Мин рәсем ясым. Мин алма ясым.

- Мин рәсем ясым. Мин туп ясым (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясылар”, жөмләне кабатыйлар*) – Мин рәсем ясым. Мин туп ясым.

- Мин рәсем ясым. Мин шар ясым (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясылар”, жөмләне кабатыйлар*) – Мин рәсем ясым. Мин шар ясым.

- Мин рәсем ясым (*ир-ат тавышы*) – Мин рәсем ясым.

53 нче кисэк (44 нче тема) (телефоннан сөйләшү).

Мияу(шалтырата).....(пауза) Хәерле көн.

Тылымчы: Исәнмесез.

Мияу:.... (пауза) Хәлләр ничек?

Тылымчы: Өйбәт. Син нишлисең?

Мияу:.... (пауза) Мин рәсем ясым.

Тылымчы: Нинди рәсем?

Мияу:.....(пауза) Алма, туп, шар, китап.

Тылымчы: Өйбәт, килегез мәктәпкә. Приходите в школу.

Мияу: ... (пауза) *Мәктәпкә?*

Тылсымчы: Әйе, мәктәпкә.

Мияу: ... (пауза) *Рәхмәт. Сау булыгыз.*

Тылсымчы: Сау булыгыз.

54 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Ребята, лесной волшебник приглашает нас в волшебную страну, где говорят только на татарском языке. Возьмите телефон, расскажите друг-другу, что вы поете, танцуете, рисуете, читаете.

55 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Молодцы ребята. Мы теперь точно попадем в волшебную страну “Школа”- “Мәктәп”.

56 нчы кисәк (46 нчы тема).

Акбай: Ребята, мы можем продолжить путь, ведь лесной волшебник пригласил нас в страну, которая называется “Школа” – “Мәктәп”. Путешествие продолжается. Но что это? На нашем пути высокая гора, чтобы пройти гору нужно прочитать пиктограммы. Если мы поймем, что написано, гора даст нам продолжить дорогу.

Мияу (пиктограмма күрсәтәләр): Кем укый?

Акбай: Мин укыйм.

Акбай укый: Малай рәсем ясьи.

Мияу (пиктограмма күрсәтәләр): Кем укый?

57 нче кисәк (46 нчы тема).

Мияу: Трудное было задание, но мы справились. Дорога свободна. Нас ждут удивительные приключения в следующий раз.

58 нче кисәк (47 нче тема).

Жыр.

1) Мин барам, барам, барам,
Мәктәпкә барам, барам.

Китап, карандаш алам,
Мәктәпкә барам, барам.

2) Мин барам, барам, барам,
Мәктәпкә барам, барам.

Китап укыйм, рәсем ясьи,
4-ле, 5-леләр алам.

59 нчы кисәк (47 нче тема).

Мияу: Ребята, вот мы с вами дошли в волшебную страну “Школа” – “Мәктәп”. В школу зайдет тот, кто скажет, что нарисовано на пригласительных билетах.

60 нчы кисәк (47 нче тема).

Акбай: Исәнмесез, балалар (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Исәнме, Акбай.

Акбай: Хәлләр ничек? (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Әйбәт.

Акбай: Вы очень быстро прошли препятствия. Я вас поздравляю, возьмите подарки.

Тема: “Мәктәптә”.

61 нче кисәк (49 нчы тема).

Мияу: Нәрсә кирәк?

Акбай: Аш кирәк.

Мияу: Мә аш, аша.

Акбай: Рәхмәт.

Мияу: Акбай, нишлисең?

Акбай: Мин аш ашыйм.

Мияу: Аш нинди?

Акбай: Аш тэмле. Бик тэмле. Мин аш яратам.

Тема: “Уку бүлмәсе”.

62 нче кисәк (50 нче тема).

Акбай: Ребята, продолжим путешествие по волшебной стране “Мәктәп”.

63 нче кисәк (50 нче тема).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Белмим.

Акбай: Бу дәфтәр. Дәфтәр.

Мияу: Дәфтәр. Дәфтәр.

Акбай: Нинди дәфтәр?

Мияу: Чиста, матур, зур дәфтәр.

Акбай: Ничә дәфтәр?

Мияу: Бер дәфтәр.

Тема: “Өстәл театры “Теремкәй” әкиятә”.

64 нче кисәк (52 нче тема)

- Сегодня я вам расскажу сказку “Теремок”.

Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә (*хатын-кыз тавышы*)

Ишек шакыган тавыш.

- Теремкәйдә кем яши? Юк, яшәми.

Теремкәйгә тычкан килә (*хатын-кыз тавышы*)

Тычкан (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши? (*кыска пауза*).

Тычкан: Юк, яшәми. Мин яшим.

-Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши

Теремкәйгә куян килә (*хатын-кыз тавышы*)

Куян (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан. Син кем?

Куян: Мин куян. Матур куян.

Тычкан: Әйдә, кил монда.

Куян (керә): Мин сикерәм. Әйдәгез, сикерәбез (*озын пауза, балалар сикерәләр*).

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйгә бүре килә (*хатын-кыз тавышы*)

Бүре (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Тычкан, куян: Син кем?

Бүре: Мин бүре. Мин зур, кара бүре.

Тычкан, куян: Әйдә, кил монда.

Бүре (керә): Мин йөггерәм. Әйдәгез, йөггерәбез (*озын пауза, балалар йөггерәләр*).

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйдә бүре яши.

Теремкәйгә төлке килә (*хатын-кыз тавышы*)

Төлке (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Бүре: Мин бүре.

Тычкан, куян, бүре: Син кем?

Төлке: Мин төлке. Мин зур, матур төлке.

Тычкан, куян, бүре: Эйдэ, кил монда.

Төлке (керэ): Мин биим. Эйдэгез, биибез (*озын пауза, балалар бишлэр*).

- Терем-терем, теремкэй,

Зур түгел, кечкенэ.

Теремкэйдэ тычкан яши.

Теремкэйдэ куян яши.

Теремкэйдэ бүре яши.

Теремкэйгэ төлке яши (*хатын-кыз тавышы*).

Теремкэйгэ жырлый-жырлый аю килэ.

Аю (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкэйдэ кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Бүре: Мин бүре.

Төлке: Мин төлке.

Тычкан, куян, бүре, төлке: Син кем?

Аю: Мин аю. Мин зур, матур аю.

Тычкан, куян, бүре, төлке: Эйдэ, кил монда.

Аю (керэ): Мин жырлайым. Эйдэгез, жырлайбыз (*озын пауза, балалар кушылып жырлай*).

Музыка. Балалар белэн бергэ жырлайлар.

Мин жырлайым, жырлайым, жырлайым,

Мин матур жырлайым, жырлайым.

Мин жырлайым, жырлайым, жырлайым,

Мин матур жырлайым, жырлайым.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,

Мин матур жырлайым, жырлайым.

- Терем-терем, теремкэй,

Зур түгел, кечкенэ,

Теремкэйдэ тычкан яши, пи-пи-пи.

Теремкэйдэ куян яши. Мин куян.

Теремкэйдэ бүре яши. Мин бүре.

Теремкэйдэ төлке яши. Мин төлке.

Теремкэйдэ аю яши. Мин аю.

Алар бик дус (*хатын-кыз тавышы*).

Күцелле музыка. Билэр.

Тема: Өстэл театры “Кем нэрсэ ярата?”

65 нче кисэк (55 нче тема).

- Я вам расскажу сказку «Кто что любит» -«Кем нэрсэ ярата?» (*хатын-кыз тавышы*).

Кошлар сайраган тавышлар ишетелэ. Этэч канат кагып кычкыра.

Этэч: Кикри-күк, кикри-күк (*кыска пауза*) Ко-ко-ко.

Песи кьерелеп: Мияу-мияу-мияу.

Песи: Хэерле көн, этэч.

Этэч: Хэерле көн, песи.

Песи: Хэллэр ничек, этэч?

Этэч: Эйбэт. Рэхмэт. Э сиңең хэллэрең ничек?

Эт йөгереп килэ: һау-һау-һау. Исәнме, этэч. Исәнме, песи.

Этэч белэн песи: Исәнме, эт.

Эт: Кэжэ кая?

Этэч белэн песи: Өнэ, кэжэ кэбестэ ашый. Кэжэ кэбестэ ярата.

Эт: Мин ипи яратам. Песи, син нэрсэ яратасың?

Песи: Мин сөт яратам. Сөт тэмле. Этэч, син нэрсэ яратасың?

Этэч: Мин ботка яратам. Ботка тэмле.

Кэжэ: Исәнмесез. Хэерле көн. Хэллэр ничек?

Бергэ: Эйбэт.

Кэжэ: Мин кэбестэ ашыйм. Кэбестэ бик тэмле. Акбай, мө кэбестэ, аша. Кэбестэ тэмле.

Акбай: Юк, мин ипи яратам. Син кэбестэ аша. Ипи кирэк.

Кәжә: Мә, ипи, аша.

Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.

Песи: Мин сөт яратам. Сөт юк.

Кәжә: Сөт бар. Песи, кил монда. Сөт ал, эч.

Песи сөт эчә: Мин сөт эчәм. Сөт тәмле. Этәч, кил монда, сөт эч.

Этәч: Юк, мин сөт яратмыйм. Мин ботка яратам. Ботка юк.

Кәжә: Ботка бар, кәрзиндә. Этәч, кил монда. Мә ботка, аша.

Этәч: Зур рәхмәт. Ботка бик тәмле. Мә, кәжә, ботка аша.

Кәжә: Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.

Этәч: Юк, ботка тәмле.

Песи: Юк, сөт тәмле.

Эт: Юк, ипи тәмле.

Кыз килеп чыга: Ипи тәмле, сөт тәмле, ботка тәмле, кәбестә тәмле. Мин ипи, ботка, кәбестә яратам.

Бергә жырлап, бииләр.

Ипи тәмле,

Сөт тәмле,

Ботка тәмле,

Кәбестә тәмле.

Тема: “Кем нәрсә ярата?” әкиятен сәхнәләштерү.

66 нчы кисәк (56 нчы тема).

Жыр.

Ипи тәмле,

Сөт тәмле,

Ботка тәмле,

Кәбестә тәмле.

Тема: “Белем иленә сәяхәт”.

67 нче кисәк (58 нче тема).

- Какая красивая книга. Ребята, эта книга волшебная. В каждой ее страничке таится секрет. волшебство. Давайте, посмотрим вместе, какая тайна спрятано в этой волшебной книге (*ир-ат тавышы*).

68 нче кисәк (58 нче тема).

Акбай: Бу эни. Эни матур, әйбәт, зур. Бу ипи. Эни ипи ашый. Ипи тәмле. Эни ипи ярата.

Мияу: Бу эти. Эти зур, матур, әйбәт. Бу сөт. Эти сөт эчә. Сөт тәмле. Эти сөт ярата.

69 нчы кисәк (58 нче тема).

Жыр.

Мин куян, мин куян,

Зур куян, матур куян.

Мин тычкан, мин тычкан,

Кечкенә, матур тычкан.

Тема: “Могжизалар кыры”.

70 нче кисәк (59 нчы тема).

Хат.

- Дорогие ребята! Я Вас приглашаю на выпускной бал, который состоится в моем королевстве «Знаний». Но для этого вы должны выполнить все мои задания. Мои задания в этом волшебном сундучке. Если все задания выполните успешно, вы непременно попадете в мое королевство, где говорят на красивом – татарском языке. Желаю Вам удачи, и с нетерпением жду Вас у себя» (*хатын-кыз тавышы*).

71 нче кисәк (59 нчы тема).

-Ребята, молодцы. Вы выполнили все мои задания. Добро пожаловать в мое королевство “Знаний”, где говорят на красивом татарском языке. Желаю вам удачи! (*хатын-кыз тавышы*).

МЕТОДИК КИЧӘШЛӘР.

Татар теле өйрәтү эшчәнлекләре атнага 3 тапкыр үткөрү каралган (Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгының “Мәктәпкәчә учреждениеләрдә татар теле, рус, ана телләрен яхшырту чаралары турындагы” 2001 елның июнь аенда чыккан 463 номерлы карары нигезендә). Методик кулланмаларда 60ар белем бирү эшчәнлегенең конспектлары бирелгән. Тәрбияче ел дәвамында, үзе ижади якин килеп, укыту методик кулланмада бирелгән тематик планга таянып, мультфильмнар, анимацион сюжетлар, “Әкият илендә” тапшыруын кулланып, индивидуаль эшне дә кертеп, кирәкле күләмдә (атнага 3 тапкыр исәбәнән) көндәлек план төзелә.

Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлегенә тора. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүзтөзмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм ныгытыла, көндәлек аралашуда кулланыла.

Яңа сүзләрне, сүзтөзмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә сөйли.

Пиктограммалар мәктәпкә эзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигульләр) белән беренче тапкыр таныштырганда гына кулланыла.

Бала татар телендә сүзгә дәрәжә эйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзгә дәрәжә үрнәгән бирә. Балалардан авазларның дәрәжә эйтелешен катгый таләп итмәскә кирәк.

Тәрбияче сөйләмдә акцент, жирле диалект, аваз кимчелекләре булмашка тиеш.

Тәрбияче сүзлек белән эшләгәндә татар һәм рус телләре өчен урта сүзләргә таяна ала.

Тәрбияче үзенең эшенә ижади якин килергә, төрле алымнар, чаралар эзләп, аларны кулланарга тиеш.

Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар керту, багу хуплана.

Төркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләрнең татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлегенә аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольгә уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.

Рус телле балаларны татарча сөйләшәргә өйрәткәндә балалар бакчасы коллективы һәм әти-әниләрнең бердәм позициядә булуы уңай нәтижә бирә.

Сүзлек белән эшләү.

Балаларны татар телендә сөйләшәргә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәгә сүз байлыгы булдырудан башлана.

Яңа сүзләр үзләштерү процессында махсус сайлап алынган күнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеш һәм характеры ягыннан лексик күнегүләрне икегә бүлеп карыйлар: эзерлек күнегүләре һәм сөйләм күнегүләре.

Эзерлек күнегүләре балаларны яңа сүзләрне файдаланып сөйләргә эзерли. Бу күнегүләр лексик берәмлекләргә хәтердә калдырырга ярдәм итәләр.

Сөйләм күнегүләре лексик күнегүләрнең бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр жирлегендә ситуацияләргә бәйле сөйләм эшчәнлеген барлыкка китерәләр.

Яңа сүз өйрәтү төп методик алымнарның берсе булып тора:

-яңа сүз тәрбияче тарафыннан ачык, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә эйтелә;

-аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла;

-ишеткән сүзгә бала рәсемнән табып күрсәтә һәм эйтә;

-сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат эйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәржемәсе бирелә;

-төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп эйтәп) өйрәтелә;

-уеннар кулланып (“Ватык телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла;

-яңа сүз, таныш булган сүзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп;

-аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сүзләрне, конструкцияләрне бары аралашуда аңлап куллана).

-бала теге яки бу сүзгә аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын өчен телдән мондый күнегүләрне үткәргә мөмкин: *-Бу туп? - Әйе, бу туп.*

-*Бу песи? (туп күрсәтелә) - Юк, бу песи.*

-өйрәнелгән сүзләргә хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырырга була: “Исемне айтсаң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин” һ.б..

Баланың сөйләмен оештыру өчен исемнең алмашлык (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, күләм, төс, эчке сыйфатлар) һәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләре кулланыла.

Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша һ.б.).

Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләргә аңлап үтәүләрен тәлап ителә.

Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләре бирә (сикер, аша, уйна) һәм аңлап үтиләр.

Мәктәпкә эзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишлисең? сорауларын бирәләр һәм аңлап җавап кайтаралар.

Укыту методик комплектының төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнең эһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткәндә гадидән катлаулыга дигән дидактик принципка таянып эшләү кулай.

Диалогик сөйләмдә иң отышлы алым – сорау-җавап рәвешендә (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызлык төсмере булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнәң җавап репликасы; килә: *Бу кем? - Бу әти;* раслау рәвешендә: *Бу әти? - Әти;* инкарь рәвешендә: *Бу әни? - Юк, бу әти.* Реплика- җавап сорау рәвешендә дә булырга мөмкин: *Нинди әти? Бу вакытта әңгәмәдәшнәң җавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: Матур әти; яисә: Матур.*

Мәктәпкәчә яштыгә балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәге типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин:

- уен ситуацияләрендә катнашу;
- тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү;
- тематик диалоглар төзү;
- сәхнәләштерүдә катнашу;
- рольләргә бүлөп сөйләү.

Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алып барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә керерлек кирәкле формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикалардан файдаланырга һ.б. өйрәтергә тиеш.

Шул ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа җавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм җаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.

Диалог үрнәкләре:

Исәнләшү: *Исәнме, Оля! – Исәнме Коля.*

Сабуллашу: *Сау бул, Оля. – Сау бул Коля.*

Танышу: *Мин Оля. – Мин Коля.*

Чакыру: *Оля, кил монда.*

Рәхмәт белдерү: *Мә, курчак. – Рәхмәт.*

Сорау- уңай җавап: *Син малай? – Әйе, мин малай.*

Сорау – кире җавап: *Син малай? – Юк, мин кыз.*

Ачыкый торган сорау: *Мин кафега барам. – Нинди кафега?*

Аралашуга чыгу өчен нәтижәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар тора.

Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска җырлар өйрәтү, өстәл театры күрсәтү вакытларында куллану өчен төзелде. Аларны һәр эшчәнлектә куллану мөһим түгел.

Эш дәфтәрләре эшчәнлектә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелде. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатыйлар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Балалар үзләренә эш дәфтәрләрен өйгә алып кайтып өйрәнелгән материалны кабатый алалар. Бу дәфтәрләр белән эти-әниләр дә, төркем тәрбиячеләре дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылды.

Дәфтәрдәге эшнең нәтижәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә эзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә эзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигуралар күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигуралар боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 3-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укый, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм һ.б.). Балалар бер-берсенә, өлкәннәргә сораулар бирергә өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисең, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Жөмлеләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклый. Куян чана шуа. Песи бит юа һ.б.. Мәктәпкә эзерлек төркемендә өченче бирем жыр формасында бирелә. Бу биремнәрне интерактив такта һәм экраннарда эшләп була.

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелде. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

“Татарча сөйләшәбез” укыту методик комплектына нигезләнеп эшләнгән “Өкят илендә” телевизион тапшыруын балаларны татар теленә өйрәткәндә карарга тәкъдим ителә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик уен. "Бу кем?" (I вариант)

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай)

Уен эчтәлегә: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр).

Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Эни"...).

2. Дидактик уен "Кем юк?" (II вариант)

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай)

Уен эчтәлегә: Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Эби"...)

Уенны интерактив тактада, проекцион техника экранында, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәргә була.

3. Дидактик уен "Кәрсиндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлегә: Мияу кәрсин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4. Дидактик уен "Нәрсә юк?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлегә: Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрәп була.

5. Дидактик уен "Мин айттам, син күрсәт һәм айт"

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлегә: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче айткан уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күрсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидактик уен "Исемен айтсәң бирәм"

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай, куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чэй).

Уен эчтәлеге: Өстәлдә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны (рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?" - "Эти"... Бала дәрәс җавап бирсә, аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтәп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемнәр әйтә, алып күрсәтә.

8. Дидактик уен "Әйе-юк"

Сүзнәң дәрәс үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?"- "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?"-"Юк, песи"...

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы житәрлек, уенчык, әйберләренә үзлектән, аңлап дәрәс күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмдә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану ("Исэнме", "Исэнмесез", "Сау бул", "Сау булыгыз", "Рәхмәт", "Хәлләр ничек?")

1. Ситуатив күнегүләр.

а) "Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исэнләшә?) - "Исэнме аю".

б) "Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек сабуллаша? (Нәрсә әйтә?) - "Сау бул, аю".

в) "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

2. Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Уен эчтәлеге: Тәрбияче Акбай (Мияу) ролдә. Ул баланы, ашамлык, жиләк-жимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

3. Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсе белән исэнләшәп, хәлләрен сорап, сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләренә урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) - тәрбияче ярдәмдә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-1,9) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, ю, аша, эч, уйна)

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар". (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык "ашый" башлый. Бала боерыкны дәрәс итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дәрәс үти.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-1,9) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4.Тирэ-юньдэге предметларның сыйфат билгелэрен, күләмен белдерэ торган сүзлэрне аңлап сөйлэмдэ куллану.

1.Дидактик үен "Уенчык нинди?".

(Лексика: зур, кечкенэ, чиста, пычрак, эйбэт, матур).

Уен эчтэлэге: Уенчыклар күрсэтелә. Тәрбияченең "Нинди?" сорагына бала уенчыкны сыйфат билгесе белән атарга тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенэ, чиста, пычрак, эйбэт, матур) курчак.

Эш дәфтәрэндэге 11 нче биремне кулланып була.

2.Дидактик үен"Туп, күрсәт һәм әйт".

(Лексика: чиста, пычрак).

Уен эчтэлэге: Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрэндэге 13 нче биремне кулланып була.

3.Дидактик үен "Курчакка бүлэк".

(Лексика: зур, кечкенә).

Уен эчтэлэге: Тәрбияче зур курчакка - зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүлэк итәргә куша. "Мә, зур туп ", "Мә, кечкенә туп".

4.Дидактик үен "Дөрөс сана".

Санау күнекмэләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә.

Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5.Дидактик үен "Ничә?".

Санау күнекмэләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

6. Сюжетлы-рольле үен: "Сыйлыым".

(Лексика: тәмле)

- Оля, мә ипи, аша. Ипи тәмле(ме)?

- Әйе, ипи тәмле.

Югары дәрәжә (2,7-3)- эйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрөс әйтә.

Ургача дәрәжә (2-2,6) - 1-2 билгесен әйтә.

Ургачадан түбән дәрәжә (1-1,9) - эйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5.Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

Уен эчтэлэге: "Син кем?" сорагына аңлап жавап бирүе билгеләнә.

К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля (Коля).

- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай (эйе, мин кыз).

2. Уен ситуациясе "Күнак каршылыбыз".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин эби (бабай).

Позови бабушку (дедушку). - Эби (бабай) кил монда.

Поздоровайся с бабушкой (дедушкой) - Исәнме, эби (бабай).

Спроси у бабушки (дедушки) "Как дела?" - Эби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

Предложи бабушке (дедушке) сесть. - Эби (бабай) утыр.

Предложи бабушке (дедушке) пить чай. - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, эби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша, эч") һәм сабуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрәндәге 3 нче биремне кулланып була.

4. Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрәндәге 16 нчы биремне кулланып була.

5. Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла".

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком". - Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?" - Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрәндәге 6 нчы биремне кулланып була.

6. Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле). - Рәхмәт.

Предложи поиграть с игрушкой. - Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

Позови друга, предложи помыть игрушку. -Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою.

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар,
уку елы башында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының
"Уйный-уйный үсәбез" проекты буенча татар телен
үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.

1. "Уйный – уйный үсәбез" проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә,
татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик үен "Бу нәрсә?"

(Лексика: аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: - Бу нәрсә? – Аш (Бу аш).

2. Дидактик үен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: - Нәрсә бар? – Кәбестә.

3. Дидактик үен "Нәрсә юк?"

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш.

- Нэрсэ юк? – Кишер юк. Уенны рэсемнэр кулланып та үткэрергэ була.

4. Дидактик уен “Доресен айт”.

(Лексика: күлмэк, чалбар, сарафан, өстөл, урындык, карават).

Уен эчтэлеге: Балага рэсемнэр бирелэ. Бала рэсемнэрне атый һәм күрсэтэ.

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы житэрлек, яшелчэлэр, савыт-сабалар, киёмнэр, өй жиһазлары атамаларын аңлап дорес күрсэтэ, исемнэрен айтэ һәм куелган сорауларга жавап бирэ.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдэмендэ жавап бирэ.

Уртачадан түбэн балл (1-1,9) - аңлый, русча жавап бирэ.

2. Ягымлы сүзлэр куллану.

(“Исэнме”, “Сау бул”, “Рэхмэт”, “Исэнмесез”, “Сау булыгыз”, “Хэллэр ничек?”).

Ситуатив күнегүлэр (уртанчылар төркемендэге ягымлы сүзлэр бүлеген кара):

Поздоровайся с Акбаем.

Спроси как дела у Акбая.

Скажи спасибо Акбаю.

Прощайся с Акбаем.

Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Прощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйлэмдэ ягымлы сүзлэрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуациялэрен тәрбияче ярдэмендэ төзи.

Уртачадан түбэн балл (1-1,9) – аңлый, жавап бирэ алмый.

3. Боерыкны бирэ белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

(Лексика: кил, утыр, йокла, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Уен эчтэлеге: Балаларның боерыкларны бирэ белү күнекмэлэрен тикшерү. Балалар бер-берсенэ боерык бирэлэр. Саша, аша! – Саша ашау хэрэкэتلэре күрсэтэ. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирэ һәм шундый тэртиптэ дэвам ителэ.

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбэн (1-1,9) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуациялэрендэ үзлектэн сорау бирэ белү. (Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ?).

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

(Лексика: Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ?).

Балаларга рус телендэ кибет уены үткэрү аңлатыла. Өч төп сорауны куя белүлэре тикшерелэ. Уен яшелчэ, киёмнэр, савыт-саба, өй жиһазлары рэсемнэре кулланып үткэрелэ.

2. Дидактик уен “Нинди?”.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгэр).

Тикшерүдэ сорауларны аерым кулланып та үткэрергэ була.

Әйберлэрне билгесен ачыклау өчен бирелэ торган сорауга аңлап жавап бирү һәм ул сорауларны үзлектэн куя белү.

3. Дидактик уен “Ничэ?”.

Санау күнекмэлэрен билгеләү (1- 10 кадэр).

4. Дидактик үен “Дорес сана”.

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә “Ничә...?” соравын куялар һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. “Ничә...?”.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Уртачадан түбән (1-1,9) – диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

“Син кем?” соравына аңлап җавап бирүләре билгеләнә.
К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? - Мин Оля яки Коля.
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? - Юк, мин малай.

2. Уен ситуациясе “Кунак каршылыбыз”.

К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. - Кем анда? - Мин Акбай.

Позови Акбая. - Акбай, кил монда.

У Акбая сегодня день рождения. Подари свою игрушку:

- Акбай, мә кызыл туп. - Рәхмәт.

Угости гостей супом или кашей. - Мә, аш (ботка) (аша).

Что бы съестть угощение попроси ложку.

- Кашык бир. - Нинди кашык?

- Зур, матур, зәңгәр кашык. - Рәхмәт.

3. Уен ситуациясе “Кибеттә”.

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! – Исәнме!

- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

- Хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

- Аю бир (әле). - Нинди аю?

- Зур аю, чиста аю, матур аю.

- Ничә? - Ике аю.

- Мә, ике аю. - Рәхмәт.

- Сау бул. - Сау бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1,9) – аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үزلәштерү дәрәжәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилия	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә

	ясе	“Без инде хэзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнме сез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгөр, йокла)	Уен ситуацияләр ендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Ничә яшь? (Сижә ничә яшь?) Нишлисең? Син нишлисең?) Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ иү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							
Нәтижәләрне билгеләү								
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр						Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.		
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр						Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.		
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 1,9 га кадәр						Аңлый, русча жавап бирә.		

1. “Без инде хэзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”

проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, этәч, үрдәк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? – Бүре (Бу бүре).

2. Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”

(Лексика: китап, дэфтэр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: - Портфельдә нәрсә бар?- Дэфтэр бар.

3. Дидактик үен “Портфельдә нәрсә юк?”

(Лексика: китап, дэфтэр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлеге: Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. Дидактик үен “Дөресен әйт”

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

Югары балл (2,7-3) — 10-12 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану

**(“Исэнме”, “Исэнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”,
“Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)**

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дэфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгәр, бие, җырла, йокла).

Дидактик үен: “Командир”

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгәр, бие, җырла, йокла).

Уен эчтәлеге: Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.

-Коля нишли?(Башка баладан сорый) –Коля сикерә.

Эш дэфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.

**(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Нишлисең? (Син нишлисең?)
Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?) Кая барасың?)**

1. Уен ситуацияләре:

- а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
- б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Нишлисең? (Син нишлисең?))
- в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?))

2. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

Уен эчтәлеге: Балаларга рус телендә кибет уены үткәру аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй жиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.

3. Дидактик уен “Нинди?”

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

4. Дидактик уен “Сана”

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-1,9) – русча җавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь? - (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”

Диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертеп бастырга була.

- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйным. Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйным, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыим, укыйм).
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. Уен ситуациясе “Кая барасың?”

(Лексика: мәктәп, кафе, цирк һ.б.)

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4. Ситуатив күнегү.

Спроси: что ты делаешь?

- Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгәрәм, жырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыим, укыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1,9) – аңлый, русча жавап бирә.

Национальный региональный компонент.

Использование национального регионального компонента в направлении, социально-личностного развития ребенка включает в себя:

- ✓ развитие игровой деятельности, в которой отражается окружающая действительность РТ, мир взрослых людей, формирование представлений о труде, профессиях взрослых; детей другой национальностей народов Поволжья, родной природы, общественной жизни.
- ✓ обеспечение безопасности детей дошкольного возраста на улицах и дорогах родного города.
- ✓ расширение знания детей о работе пожарной службы, службы скорой медицинской помощи города Казани.

Основными задачами в познавательном развитии детей с учетом национально – регионального компонента являются:

- ✓ воспитание познавательного интереса и чувств восхищения результатами культурного творчества представителей разных народов, проживающих в республике Татарстан и городе Казани.
- ✓ формирование целостной картины мира, расширение кругозора детей, культуры познания и интеллектуальной активности широко использовать возможности народной и музейной педагогики

Художественно-эстетическое развитие дошкольников средствами татарского, русского, башкирского, чувашского, марийского, мордовского и удмуртского музыкального, декоративно-прикладного, литературного искусства включает в себя:

- ✓ создание условий для проявления детьми своих способностей в музыке, живописи, танцах, театре и литературе;
- ✓ развитие продуктивной деятельности через приобщение детей к изобразительному, декоративно-прикладному искусству народов, проживающих в республике Татарстан, родного города.
- ✓ воспитание нравственно-патриотических чувств посредством знакомства детей с произведениями татарских, русских и других народов.

Развитие речи:

- ✓ обучение детей двум государственным языкам (русскому и татарскому) в равных объемах.
- ✓ ознакомление детей с художественной литературой разных жанров; проявление интереса к произведениям татарского, русского и других народов, проживающих в РТ, устного народного творчества: сказкам, преданиям, легендам, пословицам, поговоркам, загадкам.

Необходимыми условиями в физическом развитии детей с учетом региональных климатических и сезонных особенностей являются:

- ✓ создание условий в дошкольном образовательном учреждении;
- ✓ развитие потребности в двигательной активности детей при помощи подвижных народных (татарских, русских, чувашских, мордовских, марийских, башкирских, удмуртских), спортивных игр, физических упражнений, соответствующих их возрастным особенностям;
- ✓ осуществление комплекса профилактических и оздоровительных работ с учетом специфики ДООУ города Казани;
- ✓ совершенствование физического развития детей через национальные праздники, народные игры.

Национальный региональный компонент:

2-я младшая группа

Формирование у детей привычек здорового образа жизни, привитие стойких культурно-гигиенических навыков, через устное народное творчество и художественную литературу татарского языка.

Расширение представлений у детей о себе и других детях, используя татарский фольклор.

Развитие интереса к подвижным играм татарского народа, обучение правилам игр, воспитание умения согласовывать движения, ориентироваться в пространстве

Средняя группа

Воспитание интереса к движению, к совместным подвижным играм татарского и русского народа.

Формирование положительного качества личности ребенка, применяя фонетические упражнения, физминутки, дыхательную гимнастику татарского и русского народа.

Ознакомление с татарскими и русскими народными играми, развитие интереса к народным играм.

Развитие творческих способности детей (придумывание разных вариантов игр), физические качества: быстроту, ловкость, выносливость во время подвижных игр; совершенствование двигательные умения и навыки детей.

Старшая группа

Воспитание у детей сознательного отношения к своему городу. Своему здоровью, стимулирование желания совершенствовать его и вести здоровый образ жизни, используя устное народное творчество своего народа и народов разных национальностей (Чувашия, Башкортостан, Россия). Развитие самоконтроля у детей по отношению к своему двигательному поведению во время игровых занятий, построенных на основе народных музыкальных подвижных игр и эстафет.

Ознакомление с башкирскими и чувашскими народными играми. Продолжение учить детей самостоятельно организовывать знакомые татарские и русские народные подвижные игры, доводить их до конца. Совершенствование двигательных умений и навыков детей. Формирование правильной осанки, умение выполнять движения осознанно, красиво, быстро, ловко.

Подготовительная группа

Усовершенствование знаний детей об организме человека, через устное народное творчество. Формирование и расширение знаний детей о пользе лекарственных растений своего края в сохранении и укреплении собственного здоровья. Продолжение формирований умений и опыта здоровьесберегающих действий во время проведения досугов и национальных праздников.

Ознакомление с мордовскими, марийскими и удмуртскими подвижными народными играми.

Продолжение учить детей самостоятельно организовывать знакомые подвижные игры; находить, придумывать разные варианты подвижных игр. Воспитание нравственных и волевых качеств: выдержку, настойчивость, решительность.